

આધ્યાત્મિક કેડી

તંત્રી : સંપાદક : કૈલાસબહેન એન. પરીખ

॥ પરમ તેજદાત્રી મા ગાયત્રી ॥

ૐ ભૂભુવઃ સ્વઃ ૐ તત્સવિતુર્વરેણ્ય ભર્ગો દેવસ્ય ધીમહિ ધિયો યો નઃ પ્રચોદયાત ૐ ॥

શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ

અમદાવાદ - ૧૬

[રજી. નં. ૩૩૬૧]

ગાયત્રી ઉપાસક પૂજ્ય શ્રી શાસ્ત્રીજીએ (નરેન્દ્રભાઈ ખી. દવે) માર્ચ ૧૯૭૫થી મા ગાયત્રીના આદેશથી લોકસેવાનો અભિગમ સ્વીકાર્યો છે. આધિ-વ્યાધિ-ઉપાધિથી ત્રસ્ત વ્યક્તિઓને વ્યક્તિગત મુલાકાત આપી તેમના પ્રશ્નો સુલઝાવવાનો પ્રયત્ન તેઓ વિના મૂલ્યે કરી રહ્યા છે. અસાધ્ય બિમારીથી વ્યથિત વ્યક્તિઓને પૂજ્યશ્રી મા ગાયત્રીના આદેશ અને માર્ગદર્શન અનુસાર શક્તિપ્રદાનની સારવાર આપી રોગમુક્ત કરવાનો પ્રયાસ કરે છે. અભિમંત્રિત જીવનજળ માનવીનું જીવન બનાવે છે અને જીવન બચાવે છે.

ભારતમાં અને વિદેશોમાં પૂજ્યશ્રીની સેવાનો લાભ વિશાળ જનસમુદાયે લીધો છે અને લઈ રહ્યા છે. યંત્રયુગમાં જીવતા માનવીને આધ્યાત્મિક શરણ્યનો સીધો, સરળ રાહ બતાવી માનસિક શાંતિનો અનુભવ કરાવે છે.

પૂજ્યશ્રીના આ અનોખા અને વિરલ કાર્યયત્નો લાભ કોઈ પણ જ્ઞાતિ, જાતિ, ધર્મ કે સમ્પ્રદાયના વિશાળ જનસમુદાયને મળી શકે તેવા શુભ આશયથી પૂજ્યશ્રીની પ્રેરણા અને મા ગાયત્રીની કૃપાથી શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટની સ્થાપના કરવાનો એક નવ પ્રયાસ કર્યો છે.

આ ટ્રસ્ટના મુખ્ય હેતુઓ નીચે પ્રમાણે છે :

- (૧) ગરીબ તથા જરૂરવાળા માણસોને દરેક પ્રકારે મદદ કરવી.
- (૨) કોઈ પણ પ્રકારના શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં મદદ કરવી.
- (૩) આધ્યાત્મિક સારવાર-કેન્દ્ર સ્થાપી અસાધ્ય બિમારીમાંથી લોકોને રાહત અપાવવી.
- (૪) કુદરતી આફતમાં સપડાયેલાઓને સહાયરૂપ થવું.
- (૫) વિશ્વબંધુત્વની ભાવના કેળવવી માનવજાતને દરેક વિષમ પરિસ્થિતિમાં સહાયરૂપ થવું.

અમારા આ નવ પ્રયાસને આપ વધાવી લેશો અને વેગવંતો બનાવશો તેવી નવ્ર વિનંતી.

આભાર સહ.

સરનામું :

કે. એન. પરીખ

મેદનનો બંગ્લો, સીવીલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડ,

અસારવા, અમદાવાદ-૧૬. (ગુજરાત) (ઇન્ડિયા)

ફોન : ૬૭૯૯૭

કે. એન. પરીખ

મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી

શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ

આધ્યાત્મિક કેડી

વર્ષ ૫]

જુલાઈ : ૧૯૮૬

[અંક ૩ બે]

આ ત્રૈમાસિક અંક
અન્યુઆરી,
એપ્રિલ,
જુલાઈ
અને
ઓક્ટોબર
માસમાં
પ્રગટ થશે.

વાર્ષિક લવાજમ
રૂપિયા ૬૨૧

પ્રકાશક :
શ્રી કેલાસખહેન એન. પરીખ
શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ,
મેટ્રન ક્વાર્ટર્સ,
ન્યુ સીવીલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડ,
અસારવા,
અમદાવાદ - ૩૮૦૦૧૬

મુદ્રક :
કાન્તિલાલ મ. મિસ્ત્રી,
આદિત્ય મુદ્રણાલય,
રાયખંડ,
અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૧

અનુક્રમણિકા

૧. ધર્મસિદ્ધિનું સાધન	૩
૨. કિસ્મતની અસાત દિતામ	૬
૩. માતા કહી કુમાતા થતી નથી	૯
૪. પૂ. ગુરુદેવના સાન્નિધ્યની પળોમાં... ..	૧૨
૫. આત્મગુજન-૯ ડૉ. કાન્તિલાલ કાલાણી	૧૬
૬. ભકિત એ જ સર્વશ્રેષ્ઠ માર્ગ છે	૧૮
૭. જ્ઞાનગોષ્ઠિ	૨૦
૮. કરમાયેલું ફૂલ પ્રકૃતિલત અન્યું!	૨૪
૯. પૂ. ગુરુદેવનો અમેરિકાનો કાર્યયજ્ઞ	૨૭
૧૦. સમાચાર	૨૮

આધ્યાત્મિક કેડી

જુલાઈ : ૧૯૮૬

ધર્મસિદ્ધિનું સાધન

શરીરમાઘ ખલુ ધર્મસાધનમા શરીર એ

ધર્મનું સાધન છે. એટલે કે ધર્મ સિદ્ધ કરવા માટે શરીર જરૂરી છે.

ધર્મને વ્યાપક અર્થમાં લેવાનો છે. ધર્મ એ કેવળ જપ, તપ, દાન, પૂજા, સેવા, દેવદર્શનના આચરણમાં જ સમાઈ જતો નથી. ધુ ધારયતિ ઇતિ ધર્મ.

ધર્મ એટલે ફરજ. મનુષ્ય અવતારમાં માનવીની અનેક ફરજો છે. પ્રથમ ફરજ તે મનુષ્ય અવતારને અજવાળવાની. મનુષ્ય અવતારને અજવાળવા તેણે સમગ્ર જીવનનો સુપેરે ધાટ ધડવો આવશ્યક છે. આ ધાટ તે સૂક્ષ્મ ધાટ. કેવળ ભણ્યા, ડીઝી લીધી, નોકરી કરી, પરણ્યા, સંસાર માંડયો વગેરે કંઈ જીવનનો ધાટ નથી. છે પણ રચૂળ. એ રચૂળમાં સૂક્ષ્મતાને સિદ્ધ કરવા શરીરનો ઉપયોગ કરવાનો છે.

જેમ સાધન નક્કર અને મજબૂત હોય તેમ તે અનેક જાતનો ભાર વેંઢારી શકે છે તેમ શરીર જે મજબૂત હશે તે તે અનેક જાતનાં સત્કર્મો કરી શકશે.

મનુષ્ય પાસે સમાજ અને કુટુંબની અનેક પ્રકારની જવાબદારીઓ છે. એ અદા કરવાની પવિત્ર ફરજ છે. એ માટે દૈવ આત્મજીનો આવિર્ભાવ શરીરને નક્કર અને મજબૂત બનાવે છે. જીવનમાં કોઈ ત્રણ નાના-મોટાં કાર્યો હું સિદ્ધ કરી શકીશ એવો ભાવ આત્મામાં બળ જગાડે છે તે વધારે છે.

આ ભૌતિક કાર્યો સિદ્ધ કરવાનો તરીકો થયો.

આધ્યાત્મિકતાની વાત કરીએ તો શરીર લોખંડ જેવું નક્કર અને મજબૂત બને તે આવશ્યક છે. પ્રાત્નિકાળમાં અને આજે પણ અનેક પુરુષો જંગલમાં જઈ તાપ, ટાંઠ, વરસાદ તેમ જ અન્ય મુશ્કેલીઓ વેઠીને સાધના-તપશ્ચર્યા કરે છે. એટલું જ નહિ, ઉપાસના વર્ષોપર્યાન્ત ચાલુ રહે છે. એમાં ટીલા-પોચાનું કામ નહીં.

એક જ સાદી વાત લઈએ કે જ્યારે પૂજા કે જપ કરવા બેસીએ છીએ ત્યારે ટ્હાર બેસવાનું છે. પ્રાત્નિકાળમાં જીડી જપ કરવાનો, ઉપાસના કરવાનો અનેક સન્તો આદેશ આપે છે ત્યારે આપણા શરીરની સજ્જતા, નક્કરતા, તે મજબૂતાર્થ હશે તો જ અનુષ્ઠાન વેળા કલાકો સુધી કે દૈનિક ઉપાસનામાં થોડાક સમય પણ આપણે ટ્હાર બેસી શકીશું. અન્યથા કમ્બર અને પગ દુખવાની ફરિયાદ થવાની હોય છે. શરીર તંદુરસ્ત હશે તે દૈવ આત્મજી હશે તો આપણે અવશ્ય પ્રાત્નિકાળે નિદ્રા ત્યાગ કરી ધ્યાન, જપ, પૂજા, ઉપાસનામાં બેસી શકીશું. કોઈ પણ પ્રકારની શારીરિક સ્વસ્થતા

આધ્યાત્મિક કેડી, જુલાઈ, '૮૬]

૩

ઉપાસના માત્રના આનંદને અવરોધી શકે છે. સામાન્ય માયું દુઃખતું હોય કે શરદીથી માયું બારે યજુ હોય તો ય જપ ને ધ્યાનનાં સ્પંદનો અવરોધાય છે.

જપ અને ધ્યાનનાં સ્પંદનોને, ઉપાસનાની વિરલ ને અલૌકિક શક્તિને ઝીલવા માટે શરીર નિરોગી હોવું ને રહેવું આવશ્યક છે ત્યારે ઉપાસનાકીય ઉપાયો અજમાવવાની તેથી જ તો જરૂર પડે છે. રોગથી શરીર ને મન ક્ષીણ બની જશે તો આપણે આપણું ચિત્ત પરમાત્મામાં પરોવી ન શકીશું. તેથી જ ઈશ્વરમાં લીન બનવા ને રહેવા માટે તેમ જ રોગને નિર્મૂળ કરવા આપણે જપ, ધ્યાન કે ઉપાસનાને આશ્રય લઈએ છીએ.

માનવીના જીવમનું અંતિમ ધ્યેય, મુખ્ય ફરજ-ધર્મ પરમાત્માને ઉપાસવાનો તેમ જ પ્રાપ્ત કરવાનો છે, તેથી જ શરીરના સાધનની માવજત કરવાની છે.

માનવીય શરીર પરમાત્માનું વિરલ ને શ્રેષ્ઠ સર્જન છે. સ્ત્રી અને પુરુષના મનુષ્ય શરીરમાં ભગવાને ચોક્કસ પ્રકારની રચના કરી છે. એ સ્ત્રી-પુરુષના શરીરનો ચોક્કસ વિનિયોગ છે. શરીરની આંતર ક્રિયાઓ આપોઆપ અવિરત ચાલતી જ રહે છે. એ કેવી રીતે ચાલે છે? એને ચલાવનાર કોણ છે? એ પ્રક્રિયામાં સહેજ પણ વિકાર કે અવરોધ જોતો થાય ત્યારે વિજ્ઞાનનો આશ્રય લેવાય છે પણ એ વિજ્ઞાનનું સર્જન પણ ઈશ્વરીય બુદ્ધિને જ આધીન છે. તેથી શરીરના તે વિકાર કે અવરોધના સંમાર્જન માટે પરમ તત્ત્વની શક્તિનો જ આશ્રય પ્રથમથી જ લેવો જોઈએ તેમ લાગે છે.

આત્મા એ જ પરમાત્માની ઉક્તિ સુવિદિત છે. આ આત્મા મનુષ્યના શરીરમાં આવેલો છે. આ આત્મામાં જ પરમાત્મા બિરાજેલા છે. તેનાં આપણે દર્શન કરવાનાં છે. પ્રાપ્તિ કરવાની છે. જે રીતે આપણે પૂજના સ્થાનને, મંદિરને સ્વચ્છ, સુવડ, પવિત્ર રાખીએ છીએ, પરમાત્મા-ભગવાન કે પોતાના ઇષ્ટ બિરાજમાન છે તેથી ભાવવાથી આપણે જાતજાતનાં પાથરણાં, વસ્ત્રો તેમ જ અન્ય શુભ-ગારથી તે જગ્યા વગેરેને સુશોભિત કરીએ છીએ; તે જ રીતે પ્રભુના સ્થાન આત્માને, આત્મા જેમાં રહેલો છે તે શરીરને, સદ્ગુણો, સદાચરણો અને શક્તિથી સંપન્ન બનાવવાનું છે. પરમાત્માની દિવ્ય અને અલૌકિક શક્તિનો અનુભવ કરવા, તેની પ્રાપ્તિ કરવા, તે ઝીલવા માટેનું સાધન પણ દિવ્ય, અલૌકિક ગુણો અને શક્તિથી સંપન્ન રહેલું ને હોવું જોઈએ તેમ લાગે છે.

અહીં કેવળ શરીરની જ માવજત કરવાની વાત નથી. ઉક્તિકારે શરીરને સાધન ગણાવ્યું છે. એ સાધનને-શરીરને કઈ રીતે સંમાર્જિત ને સુશોભિત કરવું જોઈએ તે અંગે વિચારો વ્યક્ત કરવાનો ઉપક્રમ છે.

શરીરને આપણે જ્યારે ધર્મનું સાધન કહીએ કે ગણીએ છીએ ત્યારે એ સાધનની-શરીરની-શરીર દ્વારા થતી બધી જ ક્રિયાઓ-વૃત્તિઓ પવિત્ર ને સાત્ત્વિક બની રહે એ જરૂરી લાગે છે.

શરીર વ્યસનોનું ભોગ બને છે. ન કરવાનાં કેટલાક આસુરી-અસાત્ત્વિક ને અપવિત્ર કહેવાતાં કાર્યોમાં શરીર રોકાયેલું રહે છે જેને કારણે શરીર દૂષિત થાય છે. એમાં રોગોનો જન્મ થાય છે. જેમ બધાં વસ્તુઓને કોરી ખાય છે તેમ અસાત્ત્વિક આચારસરણીથી શરીરમાં પેટેલી રોગની ઉધઈ આપ્યા શરીરને કોરી ખાય છે.

શરીરને જેટલું પવિત્ર અને સાત્ત્વિક રાખીશું તેટલું મન પવિત્ર ને સાત્ત્વિક બનશે. એ બંનેમાં ઉદ્ભવતાં વિચારો પણ પવિત્ર ને સાત્ત્વિક બનશે.

આધ્યાત્મિકતાના ખેડાણ અને તેની પરિપૂર્ણતા માટે કે સાચા માનવી બનવા માટે પણ તન ને મન એક થડ-એક મૂળ-એક પાયાનું કામ કરે છે. પાયો જેટલો નક્કર તેટલી તેના પર રચાતી ઈમારત મજબૂત બને. એટલે મૂળમાં જ સ્થિત્ય કરવાની જરૂર રહે એ બહુ સ્વાભાવિક લાગે છે.

બાકી શરીર નાશવંત છે તેમ છતાં પ્રભુએ માનવશરીર ધડયું છે. જુદાં જુદાં પ્રાણીઓ, જીવોને પણ શરીરના ચોક્કસ આકારો આપ્યા છે તેનો કંઈક તો હેતુ હશે જ, એ તદ્દન નિરર્થક નહિ હોય. આપણે પરમાત્માના એ શરીર-ધડતરના હેતુને સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ.

કેટલાક જીવને આપણે કહેતા સાંભળીએ છીએ કે ધડપણમાં જોવિંદગુણ ગાથું. ત્યારે શું વૃદ્ધત્વ-ધડપણનો કાળ જ જોવિંદગુણ ગાવા માટે છે? યુવાનીમાં શા માટે નહિ? અથવા ઈશ્વરના અસ્તિત્વની સમજ આવી ત્યારથી શા માટે નહિ? કેટલાક યુવાનીમાં જ ઈશ્વરભિમુખ બને છે તે ઉચિત છે, પણ તેની હાંસી ઉડાવાય છે. એ બરાબર નથી લાગતું. યુવાનીમાં જ્ઞેમ, સ્મૃતિ, તાજગી ને શક્તિનો ધોધ વહેતો હોય ત્યારે જ પરમતત્ત્વની શક્તિના મહાધોધ સાથે સુપેરે તાલ મેળવી શકાય છે. યૌવનનો મુનમનાઠ દિવ્યતા, લબ્યતા ને અલૌકિકતા સાથે યનગનાટ કરી શકે છે.

પ્રાતઃકાળમાં જીઠી ટ્દાર ખેસી પોતાના ઇષ્ટની ઉપાસના કરતા, મંત્રજપ કરતા યુવાનમાં સુસુપ્ત શક્તિનો સંચાર થવા માંડે છે. શક્તિનો આ સંચાર યૌવનની મોહકતા પ્રેરે છે. આવો યુવાન તેના જીવનના ઉત્તરાર્ધકાળમાં શરીર કૃશ કે ક્ષીણ થવા છતાં તેનું મન શક્તિ, આત્મબળ કે આત્મવિશ્વાસ મુખાવતું નથી. એ જ આત્મબળને આત્મવિશ્વાસ વડે કૃશ કાયા હોવા છતાં પ્રભુભજનમાં લીન બની શકે છે. બાકી શરીર જ્યારે ક્ષીણ થવા માંડે છે ત્યારે મનોશક્તિનો ધોધ પણ ઓસરવા માંડે છે. જે જો કે ન થવું જોઈએ, છતાં થાય છે. ત્યારે આપણે ટ્દાર ખેસી પૂજા, જપ કરી શકતાં નથી. જ્યારે ખરેખર કેવળ જોવિંદગુણ ગાવાનો સમય આવે છે ત્યારે જોવિંદગુણ ગાઈ શકાતાં નથી. ખરેખર જ્યારે જોવિંદગુણ ગાવાનો વખત હતો ત્યારે આપણે ધડપણમાં ગાવાનો વિચાર કર્યો. આમ ન તો આપણે યુવાનીમાં કે ન તો વૃદ્ધત્વમાં જોવિંદગુણ ગાયા ને એમ ને એમ મનુષ્ય અવતાર પૂરો થવાની વેળા આવી પહોંચી. પ્રભુએ આપેલ શરીરનો આપણે ઠોષપણ સત્કર્મમાં ઉપયોગ ન કર્યો. આપણા જ શરીરના આત્મામાં બેફેલ પરમાત્માને ઓળખવાનો કે પામવાનો પ્રયત્ન સુદાં કર્યો નહિ. 'અમા ભારથી જ સવાર'ની ઉક્તિ મુજબ જ્યારથી ઈશ્વરની ભણ્ય થઈ ત્યારથી જ જો તેની ઉપાસના આહરી હશે તો અતિમકાળે પ્રભુના નામ સાથે જ આ શરીર પડી જશે ને તે પરમધામમાં પહોંચશે. એ જ મનુષ્ય અવતારની સાચીકતા ગણાય. એટલું જ નહિ, આપણા સમગ્ર મનુષ્ય-અવતાર દરમ્યાન આપણા જીવન અને સંસારની પવિત્ર કર્મો પ્રેમપૂર્વક અદા કરી હશે, ને સંપૂર્ણ શક્તિ અને શરણાગતિપૂર્વક ઇષ્ટની ઉપાસના આહરી હશે ત્યારે જ મનુષ્ય-અવતારની સાચીકતા અનુભવાશે. શરીર એ ધર્મનું સાધન છે. જ્ઞાન દ્વારા ધર્મ, કર્મો અદા કરવાની આપણી પવિત્ર કર્મ બની રહે છે.

કિસ્મતની અજ્ઞાત કિતાબ

મારા ભાગ્યમાં શું લખ્યું છે ? મારા હાથની

રેખાઓ માડું શું ભાવિ સૂચવે છે ? મારી જન્મકુંડળીમાંથી લવિષ્ય જાણવાની ઇચ્છા છે. કિસ્મત લખાયેલી કિતાબ લઈને જન્મેલ માણસને કિતાબ વાંચતાં આવડતી નથી. એનું એક એવું પાતું એની જાતે જ ઉપડે છે અને અનુભવાતું જાય છે. પરંતુ આપણી જિજ્ઞાસા એક જ દિવસમાં આખી કિતાબ વાંચી લેવાની-જાણી લેવાની છે અને આ કિસ્મતની કિતાબ વાંચવામાં નિષ્ણાતની તલાશમાં આપણે હંમેશાં રહેતાં હોઈએ છીએ.

એરટ્રોલોજી, પામીસ્ટ્રી, તલશાસ્ત્ર, ફેઇસ-રીડીંગ વગેરે કિસ્મતની કિતાબ વાંચવાનાં શાસ્ત્રો છે. તેમાં પારંગત થનાર તે વાંચી પણ શકે. પરંતુ વાંચીને-જાણીને પછી શું ? દુઃખી ભાવિ જાણીને આજથી જ અશાંતિ ઊભી કરવાની કે પીળું કાંઈ ? એક માણસને એના કિસ્મતમાં અઠવાડિયા પછી મરી જવાનું લખાયું હોય અને તે મરવાની વાત આજે જ જાણે તો આખું અઠવાડિયું તે મૃત-અવસ્થામાં જ કાઢે. મરવાના નિશ્ચિત દિવસે તો તે મરવાનો જ છે પરંતુ આજથી જ તે મરવાની શકમાં દુઃખી થઈને જીવે છે.

પરમાત્માએ આપણને આપણા ભાગ્યની જાણકારી આ માટે જન્મની સાથે સાથે જ ન આપી ? આપી હોત તો આપણે કેટલાં સુખી હોત તેવી કેટલાંકની દલીલ છે. પૂજ્ય ગુરુદેવ પાસે ધણી ભાઈ-બહેનો જન્મશાસ્ત્ર લઈને આવે છે. લવિષ્ય જાણવાની ઇતેજરી ખતાવે છે. પૂજ્યશ્રીનો જવાબ હોય છે, 'ભાઈ, કિસ્મતની કિતાબનું પાતું દરરોજ સવારે ખૂલે છે, તેના લખાણ પ્રમાણે જીવનમાં જે તે સમયે ખનાવ ખનતા જ રહે છે. લવિષ્યનું સુખ કે દુઃખ અજાણીથી જાણી લઈએ તો જે તે સમયે તેનો આસ્વાદ માણી શકાય નહિ. પરમાત્માની-મા ગાયત્રીની શરણાગતિ સ્વીકારી, નૈતિક જીવન જીવીએ. માતાજી મહો પણ બદલી શકે છે. દુઃખ અને સુખ જીવવાની શક્તિ આપણને મળતી રહે છે. "શુણીને ધા સોયથી સર્વા" જેવું મહેસૂસ થાય છે. દુઃખના સમયે અઠક્ષિપત દૈવી સહારો, સહાય મળી જાય છે. નિરંતર ગાયત્રી મંત્ર જાપ અને નૈતિક જીવનધારણ આપણું કવચની જેમ રક્ષણ કરે છે.

કિસ્મત શું છે ? આપણા ગત જન્મના સંચિત કર્મોનો વારસો, કર્મથી શંખલા સાથે જ આપણો જન્મ થાય છે. સંકર્મોથી આપણે જીવનને અજવાળી શકીએ અને પરમાત્માનું સાનિધ્ય પામી સુખ, શાંતિ, સંતોષનો અનુભવ કરી શકીએ, અને આવી પડતા દુઃખને જીવવાની શક્તિ ઊભી શકીએ છીએ.

સૃષ્ટિના સર્જનકાર બ્રહ્માજીએ માનવને તેના કિસ્મત સાથે પૃથ્વી પર અવતરણ આપવાં છતાં કિસ્મતના જ્ઞાનથી શા માટે વચિત રાખ્યો તેની એક રૂપક કથા નીચે પ્રમાણે છે :

વિધિના લેખ પર મેખ મારી ધરતી પર સો વર્ષનું દુઃખલયુત્ત આયુષ્ય વિતાવવાને બદલે મનુષ્ય-લોકમાં અવતરવાની ભાઈનમાં ઉભેલા અગિયારમા માણસે દુઃખની કારતીન બ્રહ્માજીના મુખે સાંભળી દેવલોકમાં જ પ્રાણ છોડ્યા અને વિધિના લેખ ખોટા પાડ્યા. ત્યારથી જ આજ સુધી જન્મ અજાણે મનુષ્યને તેનું ભાગ્ય વાંચી સંભળાવવામાં આવતું નથી. પરંતુ મનુષ્ય તેનું ભાગ્ય જાણવાની જીજ્ઞાસા-વૃત્તિને સંતોષી શકતો નથી. તેથી પ્રથેનો, જાણકારનો, સંતોનો સહારો લઈને તેની જિજ્ઞાસા સંતોષવા પ્રયત્ન કરે છે.

આની એક સુંદર બોધકથા તુર્ગનેવે લખી છે :

‘વિધાતાએ સૃષ્ટિના સર્જનકાર્ય વેળાએ પહેલાં પ્રાણીસૃષ્ટિ, સ્થળચર, જળચર, નભચર વગેરે પ્રાણીઓ ઉત્પન્ન કર્યાં, પછી વારો આવ્યો મનુષ્યનો.

મનુષ્યમાં યુક્તિતત્ત્વ હોઈ દરેક મનુષ્ય તેનું જીવન સારી રીતે સમજી-વિચારીને વ્યતિત કરી શકે એ હેતુ લક્ષ્યમાં રાખીને સૃષ્ટિ પર મોઠલતા પહેલાં તેના કિસ્મતની આછી રૂપરેખા કઠી સંભળાવવામાં આવતી. બ્રહ્માજીને માનવસર્જનમાં એટલો બધો આનંદ આવતો હતો કે માનવને સૃષ્ટિ પર મોઠલતા પહેલાં દેવસભાની વચ્ચે માનવને હાજર રાખવામાં આવતો અને બધા દેવોની હાજરીમાં તેને તેનું ભાગ્ય કહેવામાં આવતું. આજે એવા એક મનુષ્યોનીમાં જન્મનાર વ્યક્તિનું ભાગ્ય વંચાવાનું હતું.

દેવોનો દરબાર ભરેલો હતો. સિંહાસન પર બ્રહ્માજી વિરાજ્યા હતા. ચારે તરફ શાંતિ પ્રસરી રહી હતી. બ્રહ્માજીએ ધીરગંભીર વાણીમાં દેવદૂતને આદેશ કર્યો, “જાવ અગિયારમો મનુષ્ય જે થોડી ક્ષણો બાદ પૃથ્વી પર જીવન ધારણ કરવાનો છે તેને અહીં સભા સમક્ષ હાજર કરો.”

બ્રહ્માજીનો આદેશ થતાં જ દેવદૂતે તેને સભા સમક્ષ હાજર કર્યો. બ્રહ્માજીનો આદેશ થતાં એક દેવતા ઉભા થયા. આખી સભામાં શાંતિ પ્રસરી રહી. અગિયારમો મનુષ્ય, જે ધરતી પર અવતરવાનો છે તેનું ભાગ્ય સંભળવા તૈયાર થઈ ઊભો રહ્યો. ભાગ્ય વાંચનાર દેવતાએ સુવર્ણ નલિકામાંથી તેનું ભાગ્યપત્ર કાઢ્યું અને બ્રહ્માજીને વંદન કરી યુલંદ અવાજે ભાગ્ય વાંચવાની શરૂઆત કરી :

“તમે ધરતી પર એક અત્યંત સંપન્ન પરિવારમાં જન્મ ધારણ કરશો.” સુખી પરિવારમાં જન્મ ... માનવનું મન ખુશ થઈ ગયું. દેવોના મુખારવિંદ પર હાસ્ય ખીલી ઊઠ્યું. “માતાપિતાનું પ્રથમ સંતાન હોવાથી તેઓનો સર્વ પ્યાર તમારા પર ઢોળાશે. તમે પાણી માંગશો ત્યાં દૂધ મળશે. માતાપિતાના અધિક લાડકોડને કારણે તમે વિદ્યાભ્યાસથી વિમુખ રહેશો. પરંતુ માતાપિતાની અલગ ક સંપત્તિનો વારસો તમને મળશે. અને એ કારણે જ તમને ધરપત રહેવાની કે નહિ બણીએ તોય જિંદગી સુખમાં જ જવાની છે, પછી એપડાં વાંચવાની શી જરૂર છે. તમારી જીંદગીના પંદર વર્ષ આમ આનંદ-પ્રમોદ, ખેલકુદમાં વીતાવી દેશો દુઃખ શી ચીજ છે તેનો અણસાર માત્ર પશુ તમને નહિ આવે.

પશુ સમય કાઢીને એકસરખો જતો નથી. સુખ પછી દુઃખ, દિવસ પછી રાત્રિની ઘટમાળ ચાલુ રહેતી હોય છે તેમ તમારા જીવનના સોળમા વર્ષથી લોકોને પાચે પનોતી ખેસે છે. સોળમા વર્ષના પ્રારંભથી જ દુર્ઘટનાની શરૂઆત થશે; મોટર અકસ્માતમાં તમારો એક પગ જશે, જીભ કચરાર્થ જવાબી બોલવામાં અને જમવામાં તકલીફ પડશે.”

ધડી પહેલાં હસું હસું થઈ રહેલ માનવનું મુખ પર અને દેવસભામાં ગંભીરતાનું વાતાવરણ જાઈ ગયું. “તમારી ઉંમરના અંતરમાં વર્ષે માતાપિતાનું સુખ અને જીવજાયા તમે ગુમાવશો. દુઃખના વાહણો એક સામટા ધસી આવશે. ધરબાર, માલમિલકત, રાચરચીલું બધું જ આગમાં સ્વાહા થઈ જશે. સોનાના પારણે ગૂલનારા અને દોમદોમ સાલખીમાં રાચનારા તમે રસ્તે રજળતા બિખારી બની જશો. ભાગ્ય એટલું બધું પ્રતિકૂળ હશે કે કોઈ સર્ગસખથી તમારી સામું પશુ નહિ જુએ. લોકો બીજા મુકાં નહિ આપે. દિવસોના દિવસો બૂખ્યા તરસ્યા રહેવું પડશે. થોડો વખત પછી તમારી આંખોની જ્યોતિ જતી રહેશે. લોકો તમને ઠેસે ચઢાવશે. પાઈ પૈસા માટે તમારે વલખાં મારવાં પડશે.”

આટલી નાની ઉંમરમાં આટલા બધાં દુઃખની સીતમ-હડીઓ મારોથી ઠેરી રીતે સહન થશે તે વિચારે તેની આંખમાં અશ્રુબિંદુઓ ટપકવા લાગ્યાં.

આધ્યાત્મિક કેસી, જુલાઈ, '૮૬]

દેવે આગળ વાંચવાનું શરૂ કર્યું: “આ પછી તમારા શરીરમાં રક્તપિત્ત થશે. શરીરમાં કીડા ખદખદશે. દર્દથી આકુળઆકુળ થઈને તમે રડશો, માથું ફૂટશે. પરંતુ કોઈ તમારી સામે જોશે નહિ. સર્ગસંબંધી મોં મચકોડી ચાલ્યા જશે. કામડા, સમડી, ફૂતરાં વગેરે તમારા શરીરના કીડા ખાવા તમને હેરાન કરશે.”

વિધાતાએ દુઃખ આપવામાં પાછું વાળીને જોયું જ ન હતું. આર્વા અસીમ દુઃખોની કાસ્તાને સાંભળીને દેવોની આંખો પણ અશ્રુથી ભીંજાઈ ગઈ. તે અભાગી મનુષ્યને ચહેરા ફીકો પડી ગયો હતો. તેણે ભયભિત સ્વરે કહ્યું, ‘ભગવન્, આટલું બધું દુઃખ!’

‘ચૂપ રહો. વચમાં બોલવાની એટલા ન કરશો. જે વંચાય તે શાંતિથી સાંભળો.’ બ્રહ્માજીએ કરડાકીથી તીખા અવાજે કહ્યું.

વિચારો માનવ ચૂપ થઈ ગયો. મહાપરાણે ખાળી રાખેલો અશ્રુબંધ તૂટી ગયો. મોટેથી રૂસકું લેવાઈ ગયું. આં તે બ્રહ્માજી વાંચનાર દેવતાએ આગળ વાંચવા માંડ્યું.

દુઃખ પછી સુખની તેજની લકીર દેખાશે, તે આશાએ મનને મજબૂત કરીને તેણે તેનું આગળનું ભાગ્ય સાંભળવા માંડ્યું.

“ખીજ એક અકરમાતમાં તમે તમારા બંને હાથ ગુમાવશો. તમારું દુઃખ એટલું બધું અસહ્ય થઈ પડશે કે તમને જીવન કરતાં મૃત્યુ મીઠું લાગશે. તમે મોતનો ઇતેજાર કરશો. પરંતુ તમારું કમભાગ્ય તમને સહેલાઈથી મરવા દે તેમ નથી. મૃત્યુ મુખ ફેરવીને ચાલ્યું જશે.”

‘પ્રભુ ... પ્રભુ ... આવી અસહ્ય માતના કર્યા સુધી બોગવવી પડશે?’

‘પૂરાં સો વર્ષ’, દેવતાએ કહ્યું.

‘એકસો વર્ષ ...?’ સો વર્ષ સુધીની માતનાનો વિચાર આવતાં જ તેની રહીસહી શક્તિ ઓસરી ગઈ. એક દર્દભરી ચીસ પાડી, આંખો બંધ કરીને જમીન પર ફસડાઈ પડ્યો, નિશ્ચેતન થઈ ગયો. દેવસભામાં હાહાકાર મચી રહ્યો. ભાગ્ય વાંચનાર દેવતાના હાથમાં ભાગ્યપત્ર એમને એમ રહી ગયું. બ્રહ્માજીએ દેવોના વૈષ ધન્વંતરિ ઉપર સૂચક દષ્ટિ ફેરવી, તે માનવને તપાસવા જણાવ્યું. ધીમે પગલે ધન્વંતરિજી ઊભા થયા, માનવની નાડી હાથમાં લીધી અને જણાવ્યું ‘શરીર નિપ્રાણ્ય થઈ ગયું છે!’

બ્રહ્માજી અને આખી દેવસભા સ્તબ્ધ બની ગઈ, ગમગીની છવાઈ ગઈ. દેવસભામાં માનવ મૃત્યુ પામ્યો હોય એવી આ પહેલી જ ઘટના હતી. આજ સુધીના બધા માનવોએ નતમસ્તકે પોતાનું ભાગ્ય સાંભળી લીધું હતું અને પૃથ્વીલોક પર જીવન શરૂ કર્યું હતું. આ માનવે જ ભાગ્ય સાંભળીને તેની ચેતના ગુમાવી દીધી.

બ્રહ્માજી રાતાપીળા થઈ ગયા. એ અભાગી મનુષ્યના નિશ્ચેતન શરીર પર એક કરડી નજર કરી જણાવ્યું, ‘હટાવો એને અહિંસાથી! અને સૌ સાંભળી લો અને યાદ રાખજો કે આજથી કોઈપણ માનવને તેના જન્મ અગાઉ તેનું ભાગ્ય વાંચી સંભળાવવામાં નહિ આવે. તે ભાગ્યથી તેને અજ્ઞાત રાખવામાં આવશે.’

એ દિવસથી પૃથ્વી પર જન્મ ધારણ કરનાર માનવ તેના કિસ્મતની કિતાબ બંધને જન્મે છે પરંતુ એ કિતાબના લખાણથી તે અજ્ઞાત રહે છે.

— બહેનજી

માતા કદી

કુમાતા, નથી થતી

દરેક માનવીને જીવનમાં સફળતા-સુખ-સમૃદ્ધિ જોઈએ છે. તે સ્વાભાવિક છે, પણ પ્રારબ્ધની-કર્મની ગતિ કંઈક જુદી જ હોય છે. કર્મની ગતિ માનવીના મનોરથોની આડે આવે છે ત્યારે તે અવરોધોને દૂર કરવા માનવી સ્વાભાવિક જ પ્રયત્ન કરે છે. કર્મની ગતિથી વાજ આવી ગયેલો મનુષ્ય ભાવિ પર મીંટ માંડીને ખેંસે છે. પોતાના જ પ્રારબ્ધના બીતરમાં ડોકિયું કરવા તલસે છે પણ એમ કંઈ પ્રારબ્ધ થોડું કોઈને પ્રગટ થઈ જાય છે? કર્મના બંને જીવનમાં ઉદ્ભવતા અનેકાનેક પ્રશ્નો માનવીને મૂંઝવે તે સ્વાભાવિક છે. પણ એમાંથી માર્ગ કાઢવાનો એક જ ઉપાય છે — શ્રદ્ધા, શરણાગતિ, સંયમ, ધીરજ અને નિષ્ઠા. આ સૂક્ષ્મ ભાવોને ઠેંગવવાથી માનવીના અડધા પ્રશ્નો જ સુલઝાઈ જાય છે. પણ આવું તો ભાગ્યે જ કોઈ મનુષ્યમાં જોવા મળે છે.

જીવનના પ્રશ્નો સુલઝાવવા માટે માનવીઓ જ્યોતિષીઓ, તાંત્રિકો, સત્પુત્રોને શોધતા ફરે છે. કોઈકની પાસેથી જાણે કે સિદ્ધિની-સફળતાની કોઈ ગુરુચાવી જડી જશે એવા આશયથી. દરેક જણ દરેક વેળા જુદી જુદી વાત કરે છે. જુદી જુદી રીતે માર્ગદર્શન આપે, એક સંતમાં વિશ્વાસ ખેંસે ન ખેંસે ત્યાં તો વળી 'ખીખનું' નામ સાંભળી તેની પાસે દોડી જવાનું, વળી ત્રીજા પાસે, વળી કોઈ ક્યાં રહે ને કોઈની કંઈ ફી. એક તો જીવનમાં ગૂંચવાયેલા જ હોઈએ, ત્યાં વળી એ ર ગૂંચવણો જીવી થાય. સમય, શક્તિ અને નાણાનો વ્યર્થ વ્યય અને પાછા ત્યાંના ત્યાં. સરવાળે કશું પ્રાપ્ત થતું નથી. છેવટે કંઈ નહિ તો માનસિક શાંતિ પણ મળતી નથી. આ ચક્ર ચાલ્યા જ કરે છે. એનો કદાપિ અંત આવતો નથી. મનની ગૂંચવણો અને અશાંતિ વધતી જ રહે છે.

જીવનમાં સુખ અને સફળતા કંઈ રસ્તામાં નથી પડ્યાં. જ્યોતિષીઓ-સંતપુત્રો પાસે એવા કોઈ નક્કર પદાર્થો નથી કે જેનાથી જીવનમાં ખુશ મળી જાય.

એટલું ચોક્કસપણે યાદ રાખીએ કે, જીવનમાં સાચો રાહ દેખાડનાર ભાગ્યે જ કોઈ મળે છે. જીવનની મુશ્કેલીમાં ભાગ્યે જ કોઈ સહાય કરે છે. અને એથી યે વિશેષ એક વાર જે સન્તના કે શુરુના સાન્નિધ્યમાં ગયા પછી તેમના આદેશને-સિદ્ધાંતને-માર્ગદર્શનને અનુસરવું એ જ મહત્વની વાત છે. આપણા ધાર્યા મનોરથો પર પડે કે ન પડે, પણ એટલા જ ખાતર ઠેરઠેર ભટકવા કરવું એ જ ઉચિત નથી.

અને એમ કોઈ રખે માને કે વિવિધ સન્તોનો સંગ ન કરવો. દરેક સન્તનાં દર્શન કરવાં, સત્સંગ કરવો પણ અન્તતોગતવા દરેક સન્ત પ્રજુને—પોતાના ઇષ્ટને-માતાજીને મેળવવાની જ વાત કરે છે. તો પછી એ જ માર્ગને શ્રદ્ધા માટે ન અપનાવવો? સન્તના-શુરુના આદેશના અનુસરણમાં જ શ્રેય સમાયેલું છે, તે કદી ન જુલાય.

અને આવી જ રીતે અટવાયેલા-ગૂંચવાયેલા એક માનવીની વાત રજૂ કરી છે, તે સૌને માટે પ્રેરક નીવડશે એવી આશા છે.

એક મુરખી લખી જણાવે છે :

આધ્યાત્મિક કૈદી, જુલાઈ, '૮૬]

“ચાળીસ વર્ષની ઉંમર થઈ પરંતુ જીવનમાં હજુ સ્થિરતા આવી નથી. ધંધા માટે જ્યાં જ્યાં હાથ નાખું ત્યાં નિષ્ફળતા જ સાંપડે છે. આજ સુધીમાં લગભગ દસથી વાર નોકરી-ધંધા બદલાયાં. ડબલ ટ્રેન્યુએટ હોવા છતાં બેઠકારીમાં જવું છું. ધણી સન્તોમાં-તાંત્રિકોમાં ફર્યો. કર્યાયથી સાચો રાહ, માર્ગદર્શન કે શાંતિ મળ્યાં નથી. હંમેશા વિજયને અને મારે દસ ગાઉનું છેડું રહી જાય છે.

સાત વર્ષ પહેલાં હું ગુરુદેવને મળ્યો હતો. તેઓશ્રીના માર્ગદર્શન અનુસાર આચરણ કરવાથી થોડી સફળતા મળી પણ પછી બીજા સન્તોના સમાગમમાં આવ્યો. દર વખતે મારા જીવનનો રાહ બદલાતો રહ્યો. ધડીક એકમાં વિશ્વાસ બેસે, ધડીક અન્યમાં. અત્યાર સુધી આ જ ચક્રમાં અટવાતો રહ્યો છું. હમણાં જ ગુરુદેવનાં બે પુસ્તકો ‘અજોચરના ઊંડાણમાં’ અને ‘ઉપાસનાનો રાજમાર્ગ’ મારા વાંચવામાં આવ્યાં. બે-ત્રણ પ્રસંગો વાંચ્યા અને ગુરુદેવની સાત વર્ષ પહેલાંની મુલાકાત તાજી થઈ. તેથી મુલાકાત અને માર્ગદર્શન માટે ફરી ગુરુદેવ પાસે ગયો. ગુરુદેવે મને ગાયત્રી મહામંત્રની પાંચ માળા કરવાનો આદેશ આપ્યો અને ઠલું કે ‘એટલું યાદ રાખજો કે જીવનમાં ગમે તેટલો કપરો કાળ આવે છતાં પણ,

- (૧) પરમાત્માની શક્તિમાં અનન્ય શ્રદ્ધા રાખજો.
- (૨) આત્મવિશ્વાસ કેળવતા રહેજો.
- (૩) ધ્યેયનિષ્ઠામાંથી ચલિત ન થવું.
- (૪) અવિરત પુરુષાર્થ કરવો.
- (૫) પ્રેમ અને લગનથી ફરજ બજાવવી.
- (૬) સહ-કાર્યકર્તાઓ સાથે સંમલાવ કેળવવો.
- (૭) અન્યને ઉપયોગી થવા તત્પર રહેવું.

બલે હું ગુરુદેવને સાત વર્ષ પછી મળ્યો પણ મને બરાબર યાદ છે કે ગુરુદેવ ખૂબ જ ઓછું બોલે છે. જરૂર પડ્યે એકાદ-બે શબ્દ કે વાક્યથી જ પતાવે છે. તેમ છતાં મને તેમણે સોનેરી સલાહ આપી, માર્ગદર્શન આપ્યું.

આટલું બોલીને તેમની આંખો પળભર માટે મીંચાઈ ગઈ. જાણે જનનીને વિનંતી કરતા ન હોય કે આ બાળકને અપનાવી લેા. થોડીવાર તેમના સાન્નિધ્યમાં બેસીને હું પાછો ફર્યો. જિભા થઈને ગુરુદેવને મેં બે હાથ બેડી પ્રણામ કર્યા ત્યારે તેમણે પ્રસાદીનાં બે પુળ્યો મારા હાથમાં મૂક્યા અને આશિષની મુદ્રામાં તેમનો હાથ ઊંચો થયો. તેમના મુખ પર દિવ્ય સ્મિત રેલાઈ આવ્યું. તેમની આંખોમાં અપાર ઠરુણા ધસી આવી. થોડી જ ક્ષણોમાં કંઈ કેટલોય કિંમતી ખળનો મને મળી ગયો હોય તેમ મનમાં આનંદ, હળવાશ અને શાંતિને અનુભવ થયો. નવી જ કિંમત અને હંફ સાથે ધંધામાં આમળ ધરવાની દિશા સૂઝતી હોય તેવી અનુભૂતિ થવા લાગી.

પૂ. ગુરુદેવ અને તેમણે આદેશીલ ગાયત્રી-ઉપાસનાથી સાત વર્ષો સુધી વિમુખ થવા અને રહેવા બદલ હું મનોમન ક્ષોભ અનુભવવા લાગ્યો. માની ગોઠમાં બેસીને શાંતિ-હંફ અને સલામતીનો આનંદ માણવાને બદલે, જગતજનનીને વિસારીને મારા પ્રેમ ખાતર હું ઠેરઠેર બટકતો રહ્યો પણ કર્યાંય મારું કશું થતું દેખાયું નહિ. આજે યાદને-હારીને, ગુરુદેવના માર્ગદર્શન માટે, જગતજનનીની ગોઠમાં બપોઈ જવા હું પાછો આવ્યો. ગુરુદેવના માર્ગદર્શનથી સાત-સાત વર્ષોનો થાક તેમની બે જ મિનિટની મુલાકાતમાં ઊતરી ગયો. ત્રીજી જ મિનિટે મને કોઈ ઇતરૂપા પ્રાપ્ત થવાની અને એમાં શીતળતાની-

ભાવકાની અનુભૂતિ થવા લાગી. તત્ક્ષણ જ મને પૂ. ગુરુદેવના માતૃસ્વરૂપનાં દર્શન થયાં. બાળક ભૂલ કરીને મા પાસે પાછો આવે તો મા ઠપકો આપે ને કદાચ એકાદ લપડાક પણ પહેલાં તો લગાવી દે, પણ આ તો સન્ત, ગુરુ અને માતૃસ્વરૂપ. મારા વ્યર્થ દાક્ષિ માટે મને એક હરફ સરખોય ન કલ્પો ! ? ને વેદજનનીએ મને તત્ક્ષણ જ અપનાવી લીધાં ! મારો બધો જ ખોજ ઉપાડી લીધો !

આજે સાચે જ મને જ્ઞાન થયું કે, 'કુપુત્રો જ્યેત કવચિદપિ કુમાતા ન ભવતિ !'

ક્યારેક કુપુત્ર જન્મે છે, પણ માતા કદી કુમાતા નથી થતી.

આ જ અનુભવ સાથે મેં નિશ્ચય કર્યો કે પૂ. શ્રીના આદેશનું-પાંચ માળા કરવાનું-સંપૂર્ણ નિષ્ઠાથી પાલન કરીશ. વેદજનનીનું શરણું કદાપિ ન છોડું તેવા મેં મનોમન ગુરુદેવ અને માતાજીના આશિષ માટે પ્રાર્થના કરી."

મા ગાયત્રીની કૃપા અને પૂ. શાસ્ત્રીજીના આશિષ અમ સૌ પર અવિરતપણે વરસતા રહો એવી અભ્યર્થના સહિત

NARENDRA PROCESSING INDUSTRIES

Tele. : Factory : 41177 * Resi. : C/o 42689

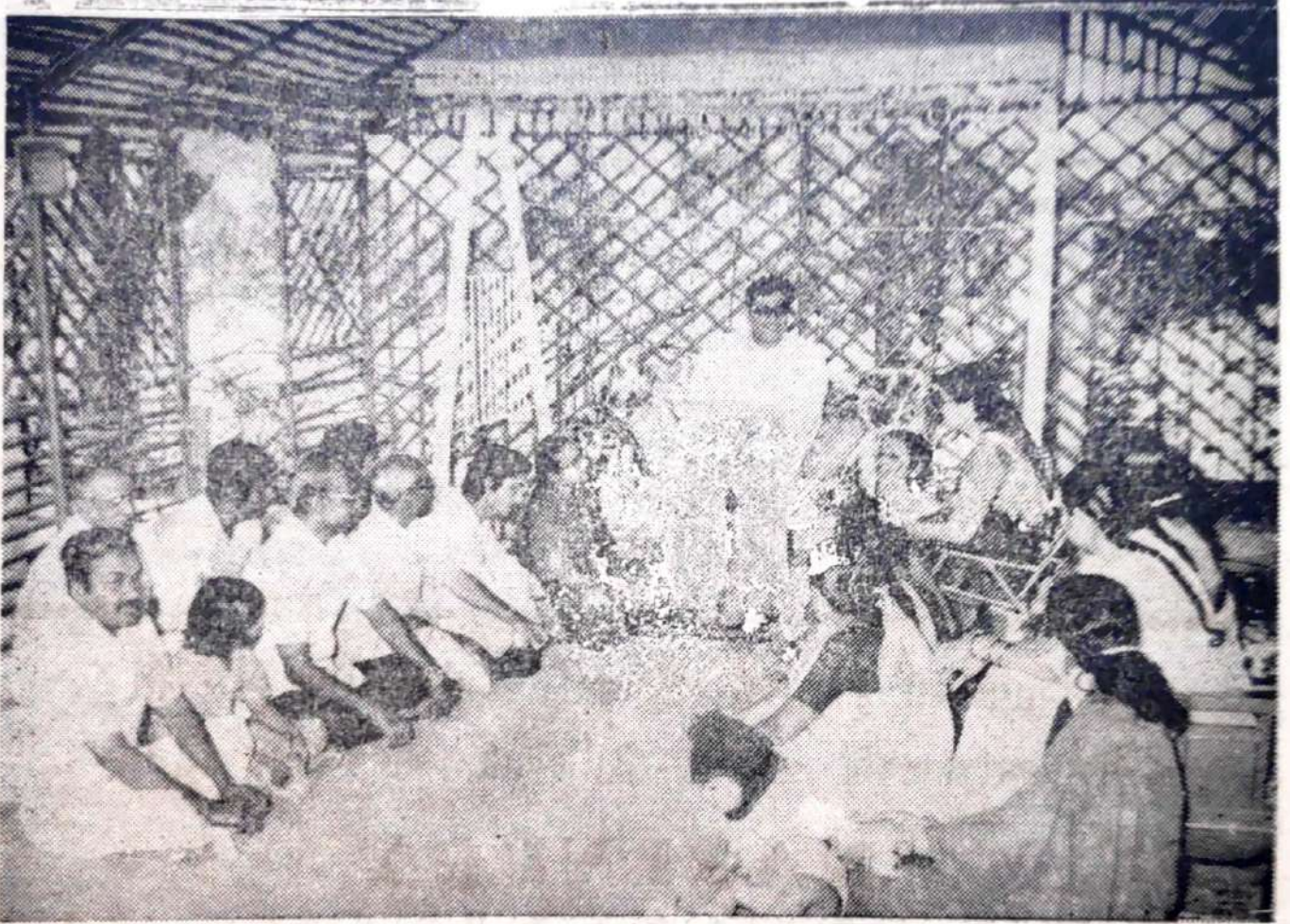
33-1, Plot No. 1, Behind Sub-Jail, Khatodra,
SURAT - 395 002

આધ્યાત્મિક, કેડી, જુલાઈ, '૮૬]

૪

૧૧

પૂજ્ય ગુરુદેવના સાન્નિધ્યની પળોમાં

એક જાહેર રજના દિવસે સવારે અગિયાર વાગ્યાના સુમારે હું પૂ. ગુરુદેવના નિવાસસ્થાને કૂટીરમાં દર્શન માટે ગયો. મુલાકાતીઓથી કૂટીર ભરાઈ ગઈ હતી. સૌ કૂટીરમાં બેઠાં હતાં. પૂ. ગુરુદેવ હજી કૂટીરમાં બિરાજ્યા ન હોવાથી હિંચકા ખાલી હતો. હિંચકા પર રેશમી જાળમ અને અદેશવાના તકિયા ગોઠવેલા હતા. એક દિવ્ય યોગીના બેઠકનો હિંચકા પણ દિવ્યતાથી ઝોપી રહ્યો હતો. એ દિવ્ય હિંચકાને અનાયાસે જ મારાથી વંદન થઈ ગયા અને છેક છેવાડે મારી જગ્યા લઈને બેઠો. સૌ ભાઈ-બહેનો ગુરુદેવના આગમનની રાહ જોઈ રહ્યા હતા. થોડી જ વારમાં ગુરુદેવ પધાર્યાં એટલે સૌએ જિભા થઈને તેમને માન આપ્યું. ગુરુદેવ હિંચકા પર બિરાજ્યા અને સૌને બેસી જવા મૂક સૂચના કરી. એક પછી એક સૌએ જિભા થઈને ગુરુદેવને પ્રણામ કરીને ફરી પાછી પોત-પોતાની બેઠક લઈ લીધી. પૂ. ગુરુદેવે અને બહેને સૌના ખબરખાંતર પૂછ્યા.

થોડીવારે ગુરુદેવને એક ભાઈએ કહ્યું, 'ગુરુદેવ, હું તંદુરસ્ત રહું એવા આશીર્વાદ આપો અને તંદુરસ્ત રહેવા માટે શું કરવું તે અંગે આધ્યાત્મિક માર્ગદર્શન આપો એવી મારી નમ્ર વિનંતી છે.'

‘ભાઈ, તમે આજે પહેલી વાર આવો છો?’ પૂ. બહેને પૂછ્યું.

‘હા જી, બહેન, હું ફરીરમાં પહેલીવાર આવ્યો છું. આજે આવી પ્રેરણા ભગી તેથી કંઈક માર્ગદર્શન અને સત્સંગના આશયથી પૂછું છું. વળી અહીં ખેડેલા બધાપને એમાંથી કંઈક ને કંઈક મળી રહેશે તેથી એ અંગે ગુરુદેવ કંઈક પ્રકાશ પાડે તો સારું.’ પેલા ભાઈએ ઊભા થઈ એ હાથ જોડી સ્પષ્ટતા કરતાં કહ્યું.

ગુરુદેવ થોડી ક્ષણો અન્તર્મુખ બની ગયા. પૂ. બહેને આખો બંધ કરી બેસી રહેલા ગુરુદેવ સામે જોયું અને ધ્યાનમગ્ન ગુરુદેવના ધ્યાનમાં વિક્ષેપ ન પડે તેથી પૂ. બહેને ઇશારાથી થોડીવાર થોભવા કહ્યું. થોડીક જ ક્ષણોમાં ગુરુદેવે આખો ખોલી એટલે બહેને કહ્યું કે ‘તંદુરસ્ત થવા અને રહેવા માટે આ ભાઈ આપની પાસે માર્ગદર્શન માગે છે.’

એક આત્મીય સ્મિત વેરી ગુરુદેવે કહ્યું, ‘માતાજીનું શરણું સ્વીકારી લો. માતાજી બધું જ સારું કરશે.’

‘હા, એ તો સાચું પણ આપ કંઈક વિગતે સમજાવો તો આપનું જ્ઞાન અને વાણીનો લાભ પણ મળે અને અમને જ્ઞાતા વળે.’ પેલા ભાઈએ કહ્યું.

ગુરુદેવ કહે, ‘ભાઈ મારી પાસે કોઈ જ જ્ઞાન નથી. હું તો એટલું જ જાણું છું કે સૌએ માતાજીની-પોતાના ઇષ્ટની-શરણાગતિ સ્વીકારી શ્રદ્ધાપૂર્વક તેમનું સ્મરણ કરવું જોઈએ.’

આમ-તુકની ઉત્કટતાની પૂર્તિ કરતાં ગુરુદેવે કહ્યું કે, ‘ભાઈ, માનવીનાં તન અને મનની તંદુરસ્તી માટે ગાયત્રી-મહામંત્રના અથવા પોતાના કોઈ પણ ઇષ્ટમંત્રના જપ સૌથી શ્રેષ્ઠ છે. હું અગાઉ અનેકવાર કહી ગયો છું કે, મંત્રનો જપ કરવાથી આપણા શરીરમાં એક પ્રકારની શક્તિ નિષ્પન્ન (ઉત્પન્ન) થાય છે જેના દ્વારા આપણું તન-મન-સમગ્ર અસ્તિત્વ એક પ્રકારની સભરતાનો અનુભવ કરે છે.

પણ વાત આટલેથી જ અટકતી નથી. શરીર અને મનની તંદુરસ્તી માટે માનવીએ કેટલીક આચારસંહિતા અને નિયમિતતા કેળવવાની જરૂર છે:

(૧) નિત્યકર્મનું પાલન : દરરોજ સૂર્યોદય પહેલાં ઊઠવું. શૌચ-સ્નાનાદિથી પરવારી સૌ પ્રથમ જપ કે ઉપાસના કરી લેવા, પછી જ ધરકામ કે નોકરી-ધંધાના કામે જવું.

રાત્રે સૂતાં પહેલાં સદ્-મંથોનું વાચન કરવું. ધરનાં સૌ સભ્યોએ સાથે મળી સત્સંગ કરવો, પ્રાર્થના કરવી.

(૨) હંમેશા સત્ય બોલવું અને આચરણ કરવું : રોજબરોજના વ્યવહારમાં કે નોકરી-ધંધાના કામમાં કે મિત્રો-સંબંધીઓ પ્રત્યેના વ્યવહારમાં કદી અસત્ય બોલવું કે આવરણ કરવું નહિ. એમ કરવાથી વ્યક્તિના સમગ્ર વ્યક્તિત્વની છાપ ખોટી અને ખરાબ ઉપસે છે. એથી વ્યક્તિત્વનો હાસ થાય છે. સત્ય બોલતા અને આચરણ કરતા માનવીના વ્યક્તિત્વમાં એક પ્રકારની તેજસ્વિતા આવે છે. મન એકદમ પુષ્ટુ-નિખાલસ બની જાય છે અને નિખાલસ મનનાં સ્પર્શનો શરીરમાં એક પ્રકારની તાજગી લાવે છે. આ વાણીનું એક પ્રકારનું તપ જ છે. સંબંધિત વાણીથી આરોગ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

(૩) ક્રોધનો ત્યાગ : ક્રોધ અગ્નિ જેવો દાહક છે. ક્રોધ જેવો મહાન શત્રુ ખીજે કોઈ નથી. ક્રોધથી મન અને બુદ્ધિ અશાંત અને અસ્થિર બને છે. તેવો માનવી ન કરવાનાં કાર્યો કરી બેસે છે. એથી સર્વત્ર વિખવાદ અને દુઃખ જન્મે છે. ક્રોધી માનવી મિત્રો-સંબંધીઓ-રત્નેશીઓ-સ્વજનોમાં સુહાં અપ્રિય શર્ષ પડે છે તેનાથી બધા જ વિમુખ બની જાય છે. મનની અશાંતિ અને અસ્થિરતાને કારણે પિત્તવૃદ્ધિ થાય છે. એમાંથી અનેક રોગોનો જન્મ થાય છે. અશાંત મનને કારણે નિદ્રા આવતી નથી.

અનિદ્રાને કારણે શરીરમાં અજંપો લાગે છે. મન નિર્બળતાને અનુભવ કરે છે. એટલું જ નહિ, એથી શરીર અને મનના અનેક વિકારો ઉદ્ભવે છે.

(૪) સંતોષ રાખવો : સંતોષી વૃત્તિથી શરીર અને મનની સધળી ક્રિયા સંતુલિત બને છે. જેનાથી આરોગ્ય સચવાય છે. પણ 'સંતોષ' બોલવું અને રાખવો એ ભિન્ન છે. મનના અતલ ઊંડાણેથી ઉદ્ભવતી તૃપ્તિનો ભાવ જ 'સંતોષ' જન્માવી શકે.

(૫) ઇચ્છાનુસારી વૃત્તિ : કુટુંબ, મિત્ર, સ્નેહીઓ, સંબંધીઓ, સહકાર્યકર્તાઓ, નોકરો વગેરેની ઇચ્છાને પૂર્ણ કરવાથી, તેઓને તેમની યોગ્ય-ઉચિત ઇચ્છા મુજબ અનુકૂળતા કરી આપવાથી પરસ્પર સહાયકવૃત્તિ જન્મે છે. બીજાનું કાર્ય કરવાની તત્પરતાથી આપણા મનમાં શાંતિ-આનંદ અને આત્મસંતોષનો ઉદય થાય છે જે આરોગ્યમાં વૃદ્ધિ કરનારાં બને છે.

(૬) વ્યસનોનો ત્યાગ : વ્યસનો શરીરને અનેક રીતે તુકસાનકર્તા છે. વ્યસની માથુસ તેની આબુઆબુના સમગ્ર વર્તુળમાં તેમ જ કુટુંબમાં કલેશ, કુસંપ અને વિખવાદ જન્માવે છે. વ્યક્તિત્વનો હાસ કરે છે. નાણાનો દુર્વ્યય કરે છે. વ્યસની માથુસ પોતાની જાત અને કુટુંબને અનેક રીતે હાનિ પહોંચાડે છે અને રોગોને સામે ચાલીને નોતરે છે.'

મિત્રભાષી સ્વભાવના શાસ્ત્રીજીએ આજે કોલેજના કોર્ષ ખંડમાં અધ્યાપક પ્રવચન આપતાં હોય તેમ તંદુરસ્તી અંગે વિગતે સમજાવ્યું, અને એકેલાઓ પર તેમ જ પૃચ્છા કરનાર ભાઈ પર અવિશેષ દષ્ટિ કરી.

એકદમ ઓછું બોલનાર ગુરુદેવે આજે જાણે નાનકડું વ્યાખ્યાન આપી દીધું તેથી ફૂટિરનાં સૌ ભાઈ-બહેનો પર આશ્ચર્ય ઊભાઈ ગયું હતું. ધડિયાળનો કાટો સાડા બારનો સમય બતાવતો હતો. ત્યાં જ પૃચ્છા કરનાર ભાઈ ફરી ઊભા થયા અને કહ્યું, 'બહેનજી હું કંઈક કહેવા માગું છું.' પેલા ભાઈ એકદમ ગળગળા થઈ ગયા. બહેન કંઈ કહે તે પહેલાં ગુરુદેવે તરત જ સંમતિ આપી દીધી.

'ગુરુદેવ, આપે વ્યસનોનો ત્યાગ કરવાની જ વાત કરી તેનાથી હું એકદમ સમગ્ર બની ગયો છું. પ્રમાણિકપણે કહું તો મને દરરોજ વીસથી પચ્ચીસ રૂપિયાના પાન ખાવાનો અને સિગારેટ પીવાનો શોખ છે. મને વારંવાર ફેફસામાં અને દાંતમાં ફુખાવો થાય છે. મઠ કાલે સવારે સાત વાગ્યે સિગારેટ પીતાં પીતાં હું ડાપું વાંચી રહ્યો હતો. મારી પત્ની એસ પર ચા બનાવી રહી હતી. ધરના ચોકમાં સ્ટવ પર નહાવાનું પાણી ગરમ થઈ રહ્યું હતું. મારી પાસેથી આવીને સિગારેટના બોખામાંથી મારા પાંચ વર્ષના બાબાએ ક્યારે સિગારેટ કાઢી તેની ખબર ન પડી. સળગતા સ્ટવમાંથી તેણે સિગારેટ સળગાવી. રસોડામાં જઈ મારી પત્નીને કહે, 'જો મગ્ગી, મને પપ્પાની જેમ સિગારેટ પીતાં આવડી ગયું.' મારી પત્ની કંઈ પણ સમજે અને બોલે તે પહેલાં તે મારી પાસે દોડી આવ્યો. મને વળગી પડ્યો ને હાથમાંની સળગતી સિગારેટ બતાવવા લાગ્યો. હું તેના હાથમાંથી સિગારેટ હીનવી લેવા ગયો ત્યાં તેણે મારી પર સિગારેટનો ધા કપ્યો. સિગારેટ મને અથડાઈને નીચે પડી. મેં તેને પકડીને ત્રણ-ચાર તમાચા લગાવી દીધા. તે ડૂસકે ડૂસકે રડવા લાગ્યો. કેમે કરી તેના હિબકાં શેકાય નહીં. મારી પત્નીએ મારા સિગારેટ પીવાના શોખ માટે બળાપો વ્યક્ત કર્યો. અને બાબાને મારવા બદલ તે પણ રડી પડી. સવારથી જ મન ઊંચાં થઈ ગયાં. પત્નીનું પ્રેક્ષર લો થઈ ગયું. તેને અક્ષર આવવાથી તે આખો દિવસ સ્મૃત રહી. સાંજે નોકરીએથી ધેર આવ્યો તોય મારી પત્ની મારી સાથે રીસાયેલી હતી. કંઈક ખોટું ક્યારું મનમાં ચણચણ થવાથી મને મઠ કાલે આખી રાત જાગ

ને આવી. આજે પણ મનને અજાણે દૂર થતો નથી. અર્થાત મનને કારણે હું આપના દર્શને અહીં આવતો રહ્યો. અહીં આવીને ખેઠા પછી અચાનક જ આપના આવવા પહેલાં મને આપને આવી વાત પૂછવાનો ઝગઝગ થયો જેનાથી આપે મારી આંખ ઉઘાડી નાખી છે. મને સજગ કર્યો છે. મને આપ આશીર્વાદ આપો કે હું આ વ્યસનમાંથી મુક્ત થઈને મારી પત્ની અને બાળકની સાથે મુખેથી મારો સંસાર વિતાવું.’

આટલું કહી પેલા ભાઈએ આંખમાં આંસુ સાથે પૂ. ગુરુદેવના ચરણોમાં માથું મૂકી દીધું. ગુરુદેવે પેલા ભાઈને ખરડે અને માથે હાથ ફેરવ્યો અને કહ્યું કે ‘આ જ ક્ષણથી પાન-સિગારેટને હાથ પણ ન અડાડવાનો સંકલ્પ કરી લો. જ્યારે એવી ઇચ્છા પણ થાય ત્યારે મંત્રજપ ચાલુ કરી દેજો.’

આજના પ્રસંગથી અને વાતથી સૌ સ્તબ્ધ બની ગયા હતા. એણે ખોલતા ગુરુદેવે આજે નાનકડું વ્યાખ્યાન આપી દીધું એવું જે, આશ્ચર્ય ખેઠેલા ભાઈ-બહેનોમાં છવાયું હતું તે તત્ક્ષણ સમી બધું. અંદર અંદર સૌ કહેવા લાગ્યા કે, ગુરુદેવને આ વાતની ખબર પડી ગઈ હોવી જોઈએ તેથી જ તેના હિતને ખાતર તેમણે આટલી તરફી બીધી.

ગુરુદેવને જમવાનો સમય થયો હોવાથી અમે સૌ ગઈયાં.

શુભેચ્છા સહિત :

Res. : ૩૬૫૦૫
Fact. : ૩૭૦૦૪

ડૉ. જયંત વાડીલાલ ગીલીટવાલા

દરેક જાતનો જરી કસબ ગીલીટ કરનાર

ડૉક્ટર જયંત ફેપ્રીકસ

બેચબર્ગ બ્યોજેટ બનાવનાર

: ફેબ્રુરી :

પોસ્ટ નં. ૧૩/૧, ખટોલશા
ઉપનારોડ, સુરત

૪૪

: રહેઠાણ :

૬/૫૬૮ કોટસરીલ રોડ,
સુરત-૧

આત્મગુંજલ - ૯

ડૉ. કાન્તિલાલ કાલાણી

અજ્ઞાનને દૂર કરવા શું કરવું? સંતસમાગમ, સત્યાસ્ત્રોતો નિરંતર અભ્યાસ, અનુભવી પુરુષોના પ્રધેાનું અધ્યયન, અંતર નિરીક્ષણ, બાહ્ય જગત પ્રત્યે આંખ-કાન ખુલ્લાં રાખવાં.

ચિંતા ઓછી થાય તેનો ઇલાજ ખરો? ચિંતા વિશે વિશેષ ચિંતન ન કરવું, અતિ વિચારો ન કરવા.

પરમાત્મા કેને સહાય કરે છે? ઉદ્ધમશીલને, સાહસિકને અને શ્રદ્ધાવાનને.

ખરું પુણ્ય કયું? પરોપકાર. અને પાપ? અન્યને પીડા આપવી તે.

ભગવાન પ્રત્યે હૃદયમાં પ્રીતિ કેમ નથી જાગતી? વિષયો પ્રત્યે ભરપૂર અનુરાગ છે એટલે.

ભગવાન પ્રત્યે પ્રેમ જાગે તો શું થાય? સંસાર પ્રત્યેની આસક્તિ છૂટી જાય.

ચિત્તને સમ અવસ્થામાં રાખવા શું કરવું? કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, મદ, મત્સર અને અવિદ્યા અથવા અજ્ઞાનના પ્રભાવથી દૂર રહેવું.

કામ એટલે શું? વિવચ ભોગવવાની ઇચ્છા, તૃષ્ણા, રાગવૃત્તિ, ઇન્દ્રિયસુખ પ્રત્યેનું ખેંચાણ.

ક્રોધ એટલે શું? ધાર્યું ન થવાથી કે ન મળવાથી થતો રોષ.

લોભ એટલે શું? ન હોય તે મેળવવાની અને હોય તેને જાળવી રાખવાની લાલસા.

મોહ કેને કહેવાય? વ્યક્તિ કે પદાર્થ પ્રત્યે આસક્તિ.

મદ એટલે શું? ગર્વ અથવા અભિમાન.

મત્સર કેને કહેવાય? અન્યનું સારું ન સહન થઈ શકે તેને.

પરિપુષ્ટોનાં પ્રભાવમાંથી બચવા શું કરવું? 'સ્વ'માં સ્થિર રહેવું.

સ્વ એટલે શું? અહંરહિત આત્મતત્ત્વ

જે પાતાનામાં સ્થિર ન રહે તેને શું થાય? જે બહિર્મુખ થાય છે તે વાસનામાં સપડાય છે, જે સ્વસ્થ નથી તે ક્રોધ અને લોભનો શિકાર બની શકે છે, અન્યમાં ધ્યાન જતાં ગર્વ અને મત્સરને અવકાશ રહે છે.

'સ્વ'માં સ્થિર થવાનો ઉપાય શો? વર્તમાનકાળમાં જીવવું. એટલે? જે કાર્ય હાથમાં લીધું હોય તેમાં સો ટકા રૂખી જવું, તત્ત્વદર્શન વિના અન્ય કોઈ લાગતી ન હોવી જોઈએ. આ જન્મમાં સર્વોપરી શક્તિનો સાક્ષાત્કાર કરવો છે એ જ માત્ર નિષ્ઠા હોવી જોઈએ, આડુંઅવળું જોયા વિના માત્ર ભગવાનમાં જ નિષ્ઠા એટલે વર્તમાનમાં જીવવું, હાથમાં લીધેલા કાર્યને ભગવદ્દાય માની તેમાં લયલીન થઈ જવું, ભગવદ્દ ઇચ્છાને આધીન થવું.

ઉપાધિઓમાંથી બચવાનો ઉપાય શું? ખલક હે રૂજકા સપના - આ જગત રાત્રીના સ્વપ્ન જેવું ક્ષણભંગુર છે એટલું દઢ થઈ જાય તો કશી ઉપાધિઓમાંથી બચી જવાય.

અહીંનાં સુખ-દુઃખને કેવી રીતે જોવાં ? પડદા ઉપર ચિત્ર જોતા હોઈએ તેમ, (પડદા પરના હોઈપણ ચિત્રને આપણે પકડતા નથી, માત્ર જોઈએ છીએ.) સુખ-દુઃખને અળગા બનાવી રહી જોવાં, એને જ સમત્વ યુદ્ધિ કહે છે.

વૈરાગ્ય ક્યારે જાગૃત થાય ? વિષયોની કટુતાનું જ્ઞાન થાય ત્યારે.

શાશ્વત ધર્મ કયો ? અન્ય પ્રાણીઓનાં દુઃખથી દુઃખી થવું. અન્યના આનંદમાં આનંદ માણવો, પોતે પોતાને ઝોળખે તે, વ્યક્તિના વિકાસને વેગ આપનાર શક્તિ, નિયમ કે સિદ્ધાંત ભક્તિ કેને કહેવાય ? પરમાત્મામાં પરમ પ્રેમ, ભગવાન પ્રત્યે નિઃસ્વાર્થ સુદૃઢ સ્નેહ, પ્રાણીમાત્રમાં ધર્મરત્નું દર્શન, 'હું'ને રથાને 'હરિ' કેન્દ્રમાં.

ભક્તિનું ફળ શું ? પરમાત્મા સાથે એકત્વ, નિર્ભયતા, નિર્બાજ પ્રેમની પ્રાપ્તિ, સંસાર પ્રત્યે અનાસક્તિનો ભાવ, નિમળતા, પાપનાશ, ભાવ, ક્રિયા અને પદાર્થમાં પરમાત્મા સાથે એકત્વ.

જ્ઞાન દૃઢ થવામાં શું આડું આવે છે ? દૃઢતાનો અભાવ, અથવા ચંચળતા.

માયા એટલે શું ? અસત્યમાં સત્યનો આભાસ, સત્યમાં અસત્યનો આભાસ.

સર્વગુણ એટલે શું ? તેજસ્વિતા, સંવાદિતા, વિશુદ્ધિ રજોગુણ એટલે શું ? ઈચ્છા, ગતિ, તાકાત.

નિવૃત્તનો અર્થ ? મૂળ મુક્તિ ભણીની યાત્રા, પદાર્થમાંથી આત્મા તરફનું આરોહણ.

સંસ્કાર એટલે શું ? સ્મૃતિની મુદ્રા. ભૂતકાળનાં કાર્યોની સ્મૃતિનો સંચય.

જીવનમાં શાંતિ અને આનંદ ટકાવી રાખવા શું જરૂરી ? નિયમ, નિશ્ચય, નિષ્ઠા.

સાચું જ્ઞાન કયું ? માયાના બંધનમાંથી મુક્ત કરે, અજ્ઞાનરૂપી અંધકારને દૂર કરે, પ્રકાશમાં સ્થિત કરી પરમાત્મા સાથે જોડે.

અનંતઃકરણમાં અનુકૂળ કે પ્રતિકૂળ સ્પર્શનો ક્યારે ન ઊઠે ? નામ કેવળ વ્યવહાર માટે છે અને રૂપ કાયમ રહેવાનું નથી એવો નિશ્ચય થઈ જાય તો, રુચિ-અરુચિ અને ગમા-અણુગમાના ભાવ-માંથી છૂટા પડી શકાય તો.

સુવચન કેને કહેવાય ? જે વચન ગંભીર અને અર્થસભર હોય, સાર વાળું, કણ્ઠપ્રિય, મિતભાષી અને સંદેહ વિનાનું હોય.

આત્મબંધનને દૂર કરનારાં સાધનો કયાં ? સર્વત્ર પરમાત્માનું દર્શન, નિરંતર પ્રભુભક્તિ, હૃદયનો સમજૂતીનો સ્વીકાર કરી શાંતિ જાળવવી, આકાંક્ષાઓમાંથી નિવૃત્તિ, સંયમશીલ વાણી, સહનશીલતા, એકાંત સેવન, સમભાવ-સમદષ્ટિ, નિર્વૈરતા.

□

મા ગાયત્રીની કૃપા

શ્રી ગણેશ ટ્રેડર્સ

'ભગવતી'

★

ઉદવાડા-Rs. ૩૯૯૧૮૫

મહિત એ જ

સર્વશ્રેષ્ઠ માર્ગ છે

પૂ. ગુરુદેવ સર્વને એક જ વાત કહે છે કે, શ્રદ્ધાપૂર્વક શરણાગતિ સ્વીકારી ત્રિપદા ગાયત્રી

મહામંત્રની ત્રણ માળાને દૈનિક કાર્યક્રમમાં વણી લેા. આ પ્રકારનો ક્રમ આદરવાથી મનુષ્યનું ચિત્ત ધીમે ધીમે પોતાના ઇષ્ટમાં કે માતાજીમાં લીન થવા માર્ગે છે. તેનામાં આપોઆપ સમર્પણની ભાવના જાગે છે. તે મનથી એમ સમજવા લાગે છે કે મેં મારું સર્વસ્વ માતાજીનાં ચરણોમાં જ સોંપી દીધું છે. મને કોઈ જ ફિકર નથી. સમર્પણના આ ભાવ દ્વારા પરમતત્ત્વ સાથે, મા ગાયત્રી સાથે એક પ્રકારનું અનુસન્ધાન આપોઆપ થઈ જાય છે, જેને પરિણામે પ્રભુએ-માતાજીએ પોતાના શરણાગતનું સર્વ રીતે શ્રેય અને હિત સાધવું પડે છે.

આથી જ જીવનના રોજબરોજના વ્યવહારમાં ઉદ્ભવતી નાની-મોટી મૂઝવણો-આપત્તિઓમાંથી તે માર્ગ કાઢી શકે છે, ઉકેલ મેળવી શકે છે તે તેનો જીવનવ્યવહાર સરળ તે સ્વાભાવિકપણે વહેવા માર્ગે છે.

આમ જીવનવ્યવહારની સંધાયેલી સહજતા પણ મનુષ્યને પોતાના ઇષ્ટમાં-માતાજીમાં વધુ તે વધુ શ્રદ્ધા પ્રેરે છે, પ્રોત્સાહન પ્રેરે છે. જીવનમાં તે આગળ તે આગળ વધતો રહે છે.

અત્રે પ્રસ્તુત કરેલો પ્રસંગ એ જ દર્શાવે છે કે જીવનના રોજબરોજના વ્યવહારમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું માતાજીની શરણાગતિ સ્વીકારવાથી, શ્રદ્ધા રાખવાથી કેવી રીતે નિવારણ થઈ જાય છે.

ખાટકોપર(મુંબઈ)થી શ્રી કાર્તિકુમાર શાહ લખી જણાવે છે કે, પૂ. ગુરુદેવના આશીર્વાદ અને મા ગાયત્રીની કૃપા તો અપરંપાર છે. તેમના જેટલા ગુણ ગાઈએ તેટલા ઓછા છે. મારા ઉપર પૂ. ગુરુદેવની તથા માની કૃપા થઈ અને જે દિવ્ય આનંદની અનુભૂતિ થઈ તે લખવા મને પ્રેરણા મળી.

ચારેક વર્ષ પહેલાં હું 'સંદેશ'માં 'અગોચર મનની અજ્ઞાપી'ના લેખો વાંચતો અને માને વંદન કરતો. ત્યાં સુધી હું માળા કરતો નહોતો. મને જાણવા મળેલું કે, ગુરુ વગર આપેલ મંત્ર અથવા માળા નિરર્થક છે. મને પૂ. ગુરુદેવને મળવાનું ખૂબ જ મન થયું. પહેલી વાર હું મોડો પડવાથી ગુરુદેવની મુલાકાત ન થઈ શકી. છતાં હું હિંમત ન હાર્યો. થોડાક સમય પછી પૂ. ગુરુદેવ મુંબઈમાં આવવાના છે તેવું પેપરમાં વાંચ્યું. તે સમયે સર્વિસમાંથી એક દિવસની રજા લઈ પૂ. ગુરુદેવને મળવા આતુર બન્યો. તેમને મળીને આશીર્વાદ લીધા અને તે દિવસથી ત્રણ માળાનો મારો ક્રમ ખની ગયો.

ત્રણેક વર્ષ પહેલાંની વાત છે. મારી પત્નીને અચાનક જાતીમાં દુખાવો શરૂ થવાથી તકલીફ થઈ. આ અગાઉ ક્યારેય પણ આ તકલીફ નહોતી. અમારા ફેમિલી ડોક્ટરની દવા ચાલુ કરી. કાઈ જ ફરક પડ્યો નહિ. મોટા ડોક્ટરને બતાવ્યું. કાર્ડિયોગ્રામ લીધા તો નિદાન થયું કે હૃદયમાં ભોલીનું બ્રમણ બરાબર થતું નથી. તેમના સૂચન મુજબ દવાઓ ચાલુ કરી. પંદર દિવસ પછી ફરીથી બતાવવા ગયા કારણ કે દવાઓની કોઈ જ અસર નહોતી. તેણે તપાસીને કહ્યું કે કેસ સીરિયસ છે. તાત્કાલિક હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવી પડી. સંપૂર્ણ આરામ કરવાનું કહ્યું. પંદર દિવસ પછી રજા આપી. મારો માળાનો ક્રમ ચાલુ જ હતો. મંત્ર લખવાનું પણ ચાલુ ક્યું. મને મા ગાયત્રીમાં અતૂટ શ્રદ્ધા હતી. ડોક્ટરે દવાઓ લખી આપી. દાદર ચડ-ઉતર કરવાની સંપૂર્ણ મનાઈ કરી. પરમાં હું એકલો હતો. મારે મા-બાપ કોઈ નથી. મા ગાયત્રીને બરોસે હતો. પૂ. ગુરુદેવને મળી વાત જણાવી, જીવનજીન લીધું.

સંપૂર્ણ આરામ થઈ ગયો. ડોક્ટર પણ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા. મારી ઉપર મા ગાયત્રીની કૃપા હતી અને પૂ. ગુરુદેવના આશીર્વાદ હતા.

તે જ અરસામાં હું જ્યાં સર્વિસ કરું છું તે જગ્યાએ સ્ટાફમાં યુનિયન બનાવવું તેવી વાતો થઈ. મેનેજમેન્ટમાં મારું નામ સંડોવાયું. મને નોકરીમાંથી ડિસમિસ કરવાનું પણ નક્કી થઈ ગયું. આ સમાચાર સાંભળી હું ખૂબ જ મભરાઈ ગયો. માને સતત વિનવણી કરી કે, મા તારા બાળકની લાજ રાખજો. સાચે જ માએ મારી લાજ રાખી.

દોઢેક વર્ષ પહેલાં મેં દેશમાંથી મારું એક જૂનું ઘર વેચી દીધું હતું. છપ્પાને લીધે મારા સમાજમાં મારી સામે કેસ કર્યો. ઘર તો મારા નામ ઉપર હતું. એમાં પણ માએ મારી લાજ રાખી. હું કેસ જીતી ગયો અને નિર્દોષ સાબિત થયો, મા હાજરાદગૂર છે. આ કળિયુગમાં આપણને સાક્ષાત્કાર થતો નથી. પરંતુ છૂપી રીતે પ્રેરણા તો મળતી જ રહે છે.

મા ગાયત્રી દેવોની પણ દેવી છે. તે ખૂબ જ દયાળુ છે. શ્રદ્ધા રાખી ભક્તિ કરવાથી જરૂર સફળતા મળે છે. મા બાળકનું કદી પણ અહિંત કરતી નથી.

પૂ. ગુરુદેવ એ મા ગાયત્રીનું સાક્ષાત્કાર રૂપ છે. માએ તેમને આ કળિયુગમાં એક મનુષ્યના રૂપમાં મોકલ્યા છે. તેઓ નિઃસ્વાર્થ ભાવે માર્ગદર્શન આપે છે. તેમનું કાપમ હસતું મોં એ જ એક દર્દીનું અડધું દુઃખ ઓછું કરે છે.

ધણી વખત માળા કરતી વખતે મન ખીજ રસતે દોરાઈ જાય છે પરંતુ આંખ ખોલી માની છાંયી સામે જોતાં મન બરાબર થઈ જાય છે. એકાગ્ર ચિત્તે માના ધ્યાનમાં લીન થતાં લાગે છે કે જીવનમાં કંઈ જ નથી, નિરસ છે. ભક્તિ એ જ સર્વશ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. એકાગ્ર ચિત્તે સ્મરણ કરવાથી માનસિક શાંતિ તો જરૂર મળે જ છે. એ મારો જાત અનુભવ છે.

પૂ. ગુરુદેવ અને મા ગાયત્રીના મારી ઉપર પણ ઉપકારો છે અને તે સર્વે અહીં વર્ણવવા યોગ્ય નથી.

પૂ. ગુરુદેવ તેમ જ માની શક્તિ અમાપ છે. મા જેમ બાળકની સંભાળ લે છે તેમ મા ગાયત્રી પણ વિપરીત પરિસ્થિતિમાં આપણી પડખે રહે છે. મા ગાયત્રી તેના બાળકનું કદી પણ અહિંત થવા દેતી નથી.

શ્રદ્ધાપૂર્વક ભક્તિ કરવાથી - એક આખા દિવસમાં અડધો કલાક માનું ધ્યાનપૂર્વક સ્મરણ કરવાથી જરૂર અનુભવ થાય છે.

મા ગાયત્રીની કૃપા અને
 પૂ. ગુરુદેવના આશિષ હરહંમેશ
 વરસતા રહો એવી નમ્ર વિનંતી સહ
જમનાદાસ નાગરદાસ મોદી
 જનરલ મરચન્ટ
 'ભગવતી'
 ઉદવાડા - Rs. ૩૬૧૧૮૫ (ડિ. વલસાડ)

શાળગોષ્ઠિ

પ્રશ્ન : ઉપવાસનું મહત્ત્વ શું છે ?

ઉત્તર : ઉપવાસને આપણે બહુ સીમિત અર્થમાં લઈએ છીએ. સામાન્ય જનને મન ઉપવાસ એટલે જમવું નહિ તે અથવા કેવળ ફળાહાર જ કરીને દિવસ પસાર કરવો અથવા એ રીતે કોઈ વ્રત કરવું. ઉપવાસનો આ એક અર્થ છે.

કેવળ પાણી પર કે દૂધ પર રહીને ઉપવાસ કરવાનું સર્વશ્રેષ્ઠ છે પણ એ શક્ય ન અને તો એકાદ વાર ફળ લઈને અથવા ફળાહાર કરીને ઉપવાસ થઈ શકે છે. ફળાહાર ખૂબ જ સાદો ને મનને સ્ફૂર્તિમય રાખે તેવો હોવો જોઈએ. આ ઉપવાસ કરવાની રીત થઈ.

આરાગ્યની દૃષ્ટિએ આ ઉપવાસ કંઈક અંશે યોગ્ય કહી શકાય.

પણ મને આ વાત બહુ ગળે ઊતરતી નથી.

વ્યક્તિગત રીતે હું ઉપવાસનું કોઈ મહત્ત્વ જોતો નથી. તેમ કોઈને ઉપવાસ કરવાનું કહેતો પણ નથી. શરીર અન્નમય છે. તેને-શરીરને-અન્નની સતત જરૂર રહે છે તે તેને આપવું જ જોઈએ.

ઉપવાસ કરનારે પોતાની શક્તિનો સૌ પ્રથમ ખ્યાલ કરી લેવો જોઈએ. કેટલીક વ્યક્તિઓ એવી હોય છે કે જેમને ઉપવાસ કરવાથી, એક વાર જમવાથી કે ભૂખ્યા રહેવાથી શરીરને કોઈ પણ જાતની અસર થતી નથી. તેનું શરીર અને મન સતત સ્ફૂર્તિલુ અને શક્તિસંપન્ન રહે છે, તેવાઓને માટે તેમની ઇચ્છા હોય તો બધે ઉપવાસ કરે કે એકવાર જમે. પણ કેટલીક વ્યક્તિઓ એવી હોય છે કે, જેમનાથી જરા પણ ભૂખ્યા રહેવાનું નથી. કેટલાક ભયે ભાણે એકવાર પૂરેપૂરું જમી શકતાં નથી હોતાં અને કટકે કટકે ખાવાની, નારતો કરવાની ટેવ હોય છે. આવાઓને ઉપવાસ કરવાનું કે એકવાર જમવાનું કહી ન શકાય. તેઓએ એ પ્રમાણે કરવું પણ ન જોઈએ. એટલે ઉપવાસ કરવા કે ન કરવા તે દરેક વ્યક્તિની સ્વેચ્છાની વાત થઈ.

પણ ઉપવાસ કરવા અનિવાર્ય કે આવશ્યક જ છે એમ હું નથી કહેતો.

આપણે ત્યાં અમુક વારે, વ્રતમાં કે નવરાત્રમાં લોકો ઉપવાસ, ફળાહાર કે એકટાણું કરે છે. પણ એ કરતી વેળા પણ પોતાની ક્ષમતાનો ખ્યાલ અવશ્ય પહેલો રાખવો.

મારી દૃષ્ટિએ કોઈ પણ વાર કે વ્રતમાં કેવળ ઉપવાસનું મહત્ત્વ નથી. તેનું આધ્યાત્મિક-ઉપવાસના-કામ મહત્ત્વ પણ સમજી લેવાની જરૂર છે. અને એને અનુસરવાની, તિષ્ઠાપૂર્વક એનું પાલન કરવાની વિશેષ આવશ્યકતા મને લાગે છે.

દા. ત. સોમવાર કે ગુરુવારે ધણા પોતપોતાની મરજી મુજબ ઉપવાસ કરે છે કે એકવાર જમે છે. એ બધે કરે, પણ એટલેથી જ વાત અટકતી નથી. સોમવાર મહાદેવજીનો વાર ગણાય છે. તે દિવસે શ્રદ્ધા, ભક્તિ, પ્રેમ ને શરણાગતિપૂર્વક શિવનું પૂજન-અર્ચન-સ્મરણ ને ઓ નમઃ સિવાયના જપ થાય, દિવસ આખો એમાં જ તન-મનથી કરતાં, હરતાં, એસતાં, ઊઠતાં પસાર થાય તે વિશેષ મહત્ત્વનું છે. શિવજી બોળા કહેવાય છે. તેમના એ બોળપણને અપનાવવાનો સમગ્ર અસ્તિત્વને નિર્ભંગ ને નિખાલસ અનાવવાનો પ્રયત્ન પણ આશીર્વાદ તો સોમવારનો ઉપવાસ કે વ્રત સહજ ધર્માં લેખારી.

એ જ રીતે ગુરુવારે ગુરુમંત્ર ને ગુરુવાણીનું સંનિષ્ઠાથી અનુસરણ કરવામાં આવે એ જ એનું વિશેષ મહત્ત્વ છે.

બાકી કેવળ ઉપવાસથી તો કોઈ જ અર્થ સરતો નથી કે સરશે નહિ તેવું માત્રું માનવું છે.

આથી આગળ વધી થોડીક વિસ્તૃત રીતે ઉપવાસને સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ તો ઉપવાસ એ માનવીના ચિત્તને-ઇન્દ્રિયોને સંયમિત ને સમતોલ બનાવી શકે છે. માનવીના મનની વૃત્તિઓ, પ્રવૃત્તિઓને અંતર્મુખી બનાવી ગુણની વૃદ્ધિ, દોષનો પરિહાર થઈ ને ચિત્ત, સમગ્ર અસ્તિત્વ પ્રભુર્મા-ઇષ્ટર્મા-માતાજીર્મા લીન બની રહે એ જ સાચો ઉપવાસ ને ઉપવાસની પ્રક્રિયા, તેનું મહત્ત્વ છે.

પ્રશ્ન : આધ્યાત્મિક પુસ્તકોના વાચન વેળા આત્માની જાગૃતિની વાત આવે છે, તો આ આત્મ-જાગૃતિ શું છે? દરેક મનુષ્ય આત્મજાગૃતિ કરી શકે ખરો? એ કઈ રીતે થઈ શકે? આત્મજાગૃતિનું જ્ઞાન આપણને યાચ ખડું?

ઉત્તર : તમે સરસ સવાલ કર્યો છે. તમારો પ્રશ્ન જ જાગૃતિનાં લક્ષણો દર્શાવે છે.

આત્મજાગૃતિ શબ્દ મોટો છે પણ એનો અર્થ સરળ, સહજ અને ભાવગમ્ય છે. તેનો વિગતે ખ્યાલ મેળવવાનો પ્રયત્ન કરીએ

આત્મજાગૃતિ એ માનવીની જિજ્ઞાસાવૃત્તિ છે, (જાણવાની ઇચ્છા), જાણકારી, અને સજ્જગતા છે. જાણકારી અને જિજ્ઞાસાવૃત્તિને જીવન, મૃત્યુ, સંસાર, જગત અને આધ્યાત્મિકતા તેમ જ ઈશ્વરીય સંદર્ભમાં વિજ્ઞાન દૃષ્ટિએ જોવા, સમજવા ને મૂલવવાની રહે છે.

માનવી માત્રમાં જિજ્ઞાસાવૃત્તિ પડેલી હોય છે. કોઈ પણ વસ્તુ, પદાર્થ કે પ્રાણી માત્ર માટે મનુષ્યનાં ચિત્તમાં સહજ ભાવે જ કુતૂહલ પેદા થાય છે. માનવીનું આ કુતૂહલ ઈશ્વર, ઈશ્વરની લીલા સમું આ જગત તેમ જ અન્ય અનેક આધ્યાત્મિક ઈશ્વરીય બાબતો પરત્વે ઉદ્ભવે છે, ત્યારે તે આત્મજાગૃતિ તરફ વળે છે. આ પ્રારંભિક અને શાબ્દિક સમજ થઈ.

સંસારરસમાં રમ્યાપરમ્યા રહેતા મનુષ્યને જીવનના કથ્યાણનો ખ્યાલ આવતો નથી. પોતાના જ શ્રેયની તેને ખબર નથી. માનવી માત્રે 'સ્વ' અને 'પર'ના શ્રેયનો ખ્યાલ કરવો આવશ્યક છે. આ ખ્યાલ પ્રાપ્ત કરીને 'સ્વ' અને 'પર'નું કથ્યાણ કરવાની, શ્રેય સાધવાની ભાવના જાગે ત્યારે આત્માની જાગૃતિ થઈ જણાય.

પરમાત્મા મનુષ્યને ચોક્કસ હાલતમાં, તેના સહ-અસહ સંસ્કારોની સાથે પૃથ્વી પર મોકલે છે. એ સહ સંસ્કારોની માવજત અને અસહ સંસ્કારોના નિર્ગમન માટે માનવીએ પુરુષાર્થ કરવાનો છે. અંતર ગુણસમૃદ્ધિ લઈને આત્મિક અર્થ સાથે માનવીએ પાછા સ્વ-ધામ સિધાવવાનું છે. માનવીએ આત્મિક અર્થ માટે 'કંઈક' કરવાનું છે. આ 'કંઈક' એ શું છે તેની જાણકારી સજ્જગતા માનવી પ્રાપ્ત કરે ત્યારે તેની આત્મજાગૃતિ થઈ જણાય.

આ જીવન અને સંસાર નાશવંત છે. શરીરનું આ ખોળિયું એક દિવસ વહેલું કે મોડું નિશ્ચિત-પ્રાણહીન થઈ ને માટીમાં મળી જવાનું છે. માનવીય સખળા સંબંધો ઋણાનુબંધો જ આવી મળેલા છે. એ ઋણાનુબંધ પૂરા થતા જ સંબંધોની લીલા સંકેતો જવાની છે. સમાસંબંધો સૌ સ્વાર્થનાં જ છે. એક માત્ર સાચો સજો પરમાત્મા જ છે. એવું તીવ્ર જ્ઞાન થવું જરૂરી છે. એ જ સાચી આત્મ-જાગૃતિ છે. અંતરમાં તીવ્ર ભાવના જાગે કે કેવળ પરમાત્મા સાથે જ ઋણાનુબંધો જાગે અને ટકી રહે, ભવોભવ સુધી ટકી રહે, જન્મોજન્મ પ્રભુની-માતાજીની નિશામાં જ વીતે, તીવ્ર ને ઉત્ક્રાંત ભાવના આરે હૃદયમાં-અંતરમાં-સમસ્ત અસ્તિત્વમાં જાગે તેને સાચી આત્મજાગૃતિ કહેવાય છે.

આધ્યાત્મિક કેવી, જુલાઈ, '૮૬]]

નથી. બીજું, જ્ઞાન મેળવવા માટે નમ્રતા અને વિવેક જરૂરી છે. જિજ્ઞાસા, કુતૂહલ અને ઉત્કેઠા જ્ઞાનની ક્ષિતિને ઉપાડી આવવામાં અનેક રીતે મદદ રૂપ બને છે.

કેવળ ક્ષિત્તિસોહીને ડહોળવાથી કે વાદવિવાદથી કદી જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકાતું નથી. તેમ જ તાર્કિક ચર્ચાથી પણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકાતું નથી. તેથી જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાની ઇચ્છા ધરાવનારે તેનાથી સંપૂર્ણ-પણે દૂર રહેવાની જરૂર છે.

જ્ઞાન બે રીતે પ્રાપ્ત કરી શકાય છે : કથા-પ્રવચનોના શ્રવણ દ્વારા, સદ્ પ્રથોના વાચન-મનન-ચિંતન દ્વારા અને સત્પુરુષોના સહવાસમાં આવવાથી કે રહેવાથી માનવીય બુદ્ધિમાં સત્ય હકીકતોનો પ્રકાશ રેલાતો જાય છે.

બીજી રીતે સ્વાનુભવ દ્વારા જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

ઉપરોક્ત જે હકીકતો જણાવી તેનાથી વ્યક્તિને સત્ય હકીકતની કેવળ જાણકારી પ્રાપ્ત થાય છે. એ જાણકારી પ્રાપ્ત થયા પછી એને આધારે એનું આચરણ-અનુસરણ કરવાથી જીવનમાં વિવિધ ભૌતિક-આધ્યાત્મિક અનુભવો થાય છે. એ અનુભવોને આધારે માનવીના જ્ઞાનની સીમાઓ વિસ્તરતી જાય છે.

એક વાર માનવી ઇશ્વરના અસ્તિત્વ, તેના પ્રત્યેની શ્રદ્ધા અને શરણાગતિપૂર્વકની ભક્તિ અને તે દ્વારા સધાતું માનવીનું ભૌતિક અને આધ્યાત્મિક કલ્યાણ-શ્રેયની કેવળ હકીકત કે જાણકારી પ્રાપ્ત થાય પછી માનવીના હૃદયમાં પોતાના ઇષ્ટ પ્રત્યે શ્રદ્ધા, પ્રેમ અને શરણાગતિનાં અંકુર કૂટી તે વિસ્તરતાં જાય ત્યારે પરમતત્ત્વના કૃપાશિષ્યના અનેકવિધ અનુભવોનો માનવી અધિકારી બને છે; જેના દ્વારા ઇશ્વર અને ભક્તિ કે ઉપાસના અંગેનું નવનીત તે સ્વાનુભવ દ્વારા જ મેળવી લે છે.

મનુષ્ય સ્વકીય શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ વડે ઇષ્ટની કૃપા પ્રાપ્ત કરે ત્યારે પ્રજ્ઞ પોતે જ પોતાનું જ્ઞાન પોતાના શરણાગતમાં પોતાના ઉપાસકમાં સંકાન્ત કરે છે. આમ શ્રદ્ધા વડે માનવી-ઉપાસક પ્રજ્ઞ અને પ્રજ્ઞનું જ્ઞાન બંને પ્રાપ્ત કરી લે છે. જેમ જેમ માનવીની ભક્તિ વધતી જાય તેમ તેમ તેના જ્ઞાનમાં પણ વૃદ્ધિ થતી જાય છે. કાળાંતરે તે ભક્ત અને જ્ઞાનીનું બિરુદ પામે છે. પણ એ ભક્તિ અને જ્ઞાન 'સ્વ' અને 'પર'નું કલ્યાણ સાધે ત્યારે જ તે પરિપૂર્ણ બને છે. સાચું જ એક બીજાને નિર્દોષ કરું કે નિખાલસ, પવિત્ર અને સાત્ત્વિક દિલના માનવીમાં જ જ્ઞાનનો આ પ્રકાશ રેલાય છે.

કેવળ કથા-પ્રવચનોના શ્રવણ વગેરે દ્વારા અનેક વક્તાઓના વિભિન્ન મતો સાંભળીને ગૂંચવાઈ જવાય છે અને આ કરવું કે તે કરવુંની મૂંઝવણ થાય છે. તેથી ઇષ્ટ પ્રત્યેની શ્રદ્ધા કેળવાય, ઇશ્વર છે, તેની પ્રાપ્તિ અશુભ રીતે થઈ શકે છે, તેથી તેને આધીન રહીને જ જીવન જીવવું એવી આત્મપ્રતીતિ થાય એટલું જ પૂરતું છે. આ આત્મપ્રતીતિ આત્મજ્ઞાનનો ઉપાડ કરી આપશે. □

‘ગુરુકૃપા હિ કેવલમ્’

મીના ટ્રેડર્સ

“ભગવતી”

ઉદવાડા-Rs. ૩૬૧૧૮૫

કરમાયેલું ફૂલ પ્રકુલિત બન્યું!

સન્તોની શક્તિઓ, તેમની ગતિવિધિ,

તેમણે પોતાના ષ્ટ પરમતત્ત્વ સાથે સાધેલ આત્માનુસન્ધાન વજેરેની વાતો આપણે અનેક સ્થળે અનેક પ્રસંગોના સંદર્ભમાં કરી છે એટલે એની વીગતોમાં અત્રે નહીં ઊતરીએ. એટલું જ નહિ, સન્તોના મુખમાંથી જે શબ્દો સરી પડે છે તે ગમે તે રીતે પણ સાહાર થઈને જ રહે છે. ગમે તે રીતે પણ મનુષ્યે એને અનુસરવું જ પડે છે, જે એના ભાષમાં હોય છે.

અત્રે કહેવાનું તાત્પર્ય તો એ છે કે, પૂ. ગુરુદેવ પાસેથી પ્રાપ્ત થતા સધિયારાથી પ્રત્યેક આગનુક એક પ્રકારની રાહત મેળવે છે, પોતાની સાથે કોઈક જે એવી પ્રતીતિ મેળવે છે: ધણા તો ગુરુદેવને મોઢે જ કહી દે છે કે, 'તમે અમારું ધ્યાન રાખજો, તમે અમારી સાથે રહેજો.'

આજક પડવાની ખીકે માને અથવા આજક જેની પાસે હોય તેને જોરથી વળગી રહે છે, તેમ આધિ-બ્યાધિ-જીવામિના તાપથી વેદનની ગાયત્રીની ઉપાસનાના રાહતે ચીંધનાર, તેની કૃપા પ્રાપ્ત કરાવવામાં નિમિત્ત બનનાર એવા આપણા વિરલ સન્ત પૂ. શ્રી ગુરુદેવના સધિયારાને પેલા આજકની જેમ પકડી રાખે છે.

માતાજીએ આદેશોલ કાર્યવહ માટે પૂ. ગુરુદેવ જ્યારે પરદેશ જાય છે ત્યારે તેમના સાન્નિધ્યમાં આવતા પ્રત્યેક ઉપાસકને 'સ્વ'ના હિતની ચિંતા થાય છે. અમારું કોણ? અમારું હવે શું થશે? કંઈ પણ મુશ્કેલી આવશે તો અમે શું કરીશું? ક્યાં જઈશું? કાને કહીશું? અમને કોણ માર્ગદર્શન આપશે? કોણ મદદ કરશે? એવી નિરાધારતાના ભાવથી જાણે બધાનાં મોં પડી જાય છે. ધણા ખરા તો એવો ભાવ સ્વમુખે ગુરુદેવ આગળ વ્યક્ત પણ કરી દે છે.

માતાજીના કાર્યવહ માટે પરદેશ જતા પૂ. ગુરુદેવ માતાજીની પ્રેરણા, સંકેત અને શક્તિના બળે ઉપાસકોને આશીર્વાદ આપી કહી દે છે. 'હું અહીં જ છું, ક્યાંય જતો જ નથી, તમારી સાથે જ છું. તમે સતત માતાજીનું સ્મરણ ચાલુ રાખજો. મને યાદ કરજો. ગમે તે રૂપે આવી હું તમને સહાય કરીશ.' જે કાર્ય કરે છે તે પ્રુદ વેદનની કરે છે, જેની આપણને ખબર નથી અને માતાજીએ પૂ. ગુરુદેવને માધ્યમ-નિમિત્ત બનાવ્યા છે એટલે સૌ પોતાની રજૂઆત તેમની આગળ જ કરે છે. ગુરુદેવ માતાજી સમક્ષ મૂકે છે તે ત્રિવિધ તાપથી સંતપ્તોનો તાપ દૂર થાય છે.

સન્તોના વચનો કદી અહર જતાં નથી, પણ પ્રારંભવશાત્, માનવી વિપરીત પળોમાં મુશાય ત્યારે, માતાજી સમક્ષ - ગુરુદેવ આગળ ધા નાખે છે, કે તમે તો આવું આવું કહ્યું હતું ને આવ તો હલદી દિશા થઈ રહી છે. તમારા વચનનું શું? દિલના ઉંડાણમાંથી તીકળતી વેદનાનો આ સૂર માતાજી મુઠી પહેલે છે, માતાજી ગુરુદેવ દ્વારા માર્ગદર્શન આપે છે તે મનુષ્યના દિલની કંઈક વેદનાઓ સમી જાય છે.

એક વાર પદ્માકુમારીએ પૂ. ગુરુદેવના અમેરિકામાંના કાર્યમંડળ દરમ્યાન અનુભવેલ પ્રસંગ અત્રે પ્રસ્તુત કર્યો છે, જેમાંથી સૌને પ્રેરણા મળશે એવી આશા છે.

અમી વરસતા પૂ. ગુરુદેવના પુનિત ચરણોમાં મારા સાષ્ટાંગ પ્રણામ. તા. ૧૩-૨-'૭૬થી પૂ. ગુરુદેવના સાન્નિધ્યમાં આવ્યા છીએ. અવારનવાર તેમની કૃપાના અનુભવો થતા રહે છે.

મારા મધરના મામાનો દીકરો પ્રવીણસિંહ, ગામ ખંજરાલી, જિ. સુરત, જન્મથી જ અસ્થિર મગજ, લગભગ આઘેડ હંમેરે પહોંચેલા, અચાનક એક દિવસ ધરમાંથી જતા રહ્યા. ખૂબ શોધખોળ કરી. અંતે સુરતથી પ્રસિદ્ધ યતા દૈનિક 'ગુજરાતમિત્ર'માં ફોટા સાથે જાહેરાત આપી. મારા એક નજીકના સર્ગમાંથી મને જાણ કરવામાં આવી મેં ગુરુદેવને વાત કરી તે વખતે પરાપર સાડા ત્રણ માસનો સમય વીતી ગયેલો. ગુરુદેવે કહ્યું, 'હું પ્રયત્ન કરું છું!' ગુરુદેવને જાણ કર્યા પછી એ ભાઈ એમની જાતે જ ત્રેવીસ દિવસે એમના મામાને ઘેર ગામ સહિયા મુકામે સવારે વહેલી પરાટે સીમમાંથી આવતા દેખાયા. આટલા સમય દરમ્યાન એમના શારીરિક દેખાવમાં ફેરફાર થઈ ગયેલો એટલે ખાવો ખાવો છે અને ઊંઘાં પીશે, એટલે લાકડી લઈને મારીને કાઢી મૂકવાના ધરાદાથી એમના મામા જાણ્યો છે, ત્યાં એ ભાઈ જોઈતા, 'મામા' અને આનન્દ વ્યાપી ગયો. જન્મથી જ્ઞાનતંતુ નળાં હોવાથી એમની વાચા તમા સમજાવવા પશુ નથી, છતાં ગુરુદેવ અને વેદમાતાની કૃપાથી જોઈતા અને માર પડતા અટકી ગયો.

મારાથી નાની બહેન પ્રકુલ્લા માટે મારા હાથર-મધરને સતત દિલમાં એવી ઇચ્છા કે, સંસ્કારી કુટુંબ અને મૂર્તિયો મળે તો સારું. સમય પસાર થતો હતો અને દિવસે દિવસે ચિંતા ઘેરી બનતી હતી. પૂ. ગુરુદેવની કૃપાથી સંસ્કારી કુટુંબ અને મૂર્તિયો મળ્યો. પૈસે-ટકે પશુ સુખી છે અને બધાનો સ્વભાવ પ્રેમાળ છે. કુટુંબ ઈશ્વરપરાયણ છે.

સમય જતાં મારી બેનના સંસારરૂપી ખાગમાં તા. ૧૨-૩-'૮૪ના રોજ પુત્રરૂપી ફૂલનો જન્મ થયો. કુટુંબમાં બધાને આનન્દ થયો.

બાબાના જન્મ પછી ગણતરીના થોડા કલાકોમાં જ મોટા માણસને પશુ ન આવે એટલા જોરથી હેડથી ઊપડી અને લગભગ કલાક-બે કલાક સિવાય ધીમી પશુ ન પડે. આ નિત્યક્રમ હતો. ગુરુદેવનું અભિમંત્રિત જળ ચાલુ કર્યું. કંઈક અંશે રાહત જણાતી હતી. દરેક રીતે શરીર આરાગ્યપ્રદ હતું. પરાપર દોઢ માસ થયો તે જ દિવસે સવારે આઠેકના સુમારે નવડાવવા માટે હું ભેવા ગઈ તો શરીર એકદમ એહોશ, હાથપગના પંજ કાળા પડેતા હતા અને ડચકા આવવા માડ્યા. જીવનજીવની સમગ્રી મેંમાં મૂકી, પશુ વ્યર્થ. હોસ્પિટલમાં દાખલ કરતા ડોક્ટરે કહ્યું, 'એકદમ મંબીર હાલત છે આ તો. અસ્થાને તમે માનો છો?' મેં હા કહ્યું. ડોક્ટરે કહે, 'તમે અસ્થાને યાદ કરો. હું સારવાર આપું છું. ચોક્કસ કંઈ કહી ના શકું.' મારા જોણામાં જ બાબાને ત્રણ-ચાર ઇન્જેક્શન આપી દીધાં અને તરત જ ગ્લુકોઝ અને ઓક્સિજન આપવામાં આવ્યો. દોઢ ખાટલો ઓક્સિજન પૂરા થતાં શરીરમાં કંઈક ચેતન આવ્યું. સાંજે પાંચ વાગ્યે ગ્લુકોઝ અને ઓક્સિજન આપવો બંધ કર્યો. રાત્રે બનિવાર વાગ્યે ફરી પાછી એ જ સ્થિતિ. ફરી ઓક્સિજન અપાયો, પશુ થોડી વારમાં ચેતનશીલ બની જતાં નાકમાંથી વારંવાર નળાં ખેંચતો હતો. સવારે ચાર વાગતાં થોડું દૂધ પીધું અને જાંવી ગયો. ધીર ધીર અડવાડિયામાં સાંજે થઈ ગયો અને ફરીથી આનન્દ વ્યાપી ગયો.

સ્વાધ્યાયિક કૈડી, જુલાઈ, '૮૬]

વેરથી હોસ્પિટલ જવા નીકળી ત્યારે મને પથ નહોતું લાગતું કે સારું થશે, પણ સતત સ્મરણ અને ગુરુકૃપા. ગુરુદેવને પ્રાર્થના કરી કે, આપ તો અત્યારે અમેરિકામાં બિરાજમાન છે. જ્યારે આપ પહેલી વાર અમેરિકા પધાર્યા ત્યારે કહ્યું હતું કે જો તમારે કંઈ ઉપાધિ આવે તો મને યાદ કરજો. હું સક્ષમ સ્વરૂપે આવીને તમને સહાય કરીશ. ગુરુદેવની કૃપાથી અમારા ચાર ભાઈ-બહેન વચ્ચે પ્રથમ પુત્રશ્રી કૃષ્ણનો જન્મ થયો છે. પથ તે તો ઝૂંટવાઈ જય એમ ચોક્કસ લાગે છે. જેવી આપની ઇચ્છા. પણ આપના આપેલા વચનનું શું? ડોક્ટર જ્યારે ટ્રીટમેન્ટ આપતા હતા ત્યારે મા ગાયત્રી અને ગુરુદેવનામાનાં માથા ઉપર ઊભા છે અને ગુરુદેવની મુખમુદ્રા હાસ્ય સ્વરૂપમાં હાથ ઊંચો કરી મને આશ્વાસન આપતા હતા.

ગુરુદેવ અને મા ગાયત્રીના આશીર્વાદથી જ કરમાયેલું કૂલ ફરી પ્રકૃષ્ટિત બન્યું. ગુરુદેવ અને વેદમાતાની સેવામકિત દિવસે દિવસે દૃઢ બને એવી મારી અભ્યર્થના.'

પૂજ્ય ગુરુદેવના આશીર્વાદ

M. N. CHAMPANERIA

B. E. Civil (HONS), A. M. I. E. (INDIA)

JANAK ENTERPRISE

1/29, NAVJIVAN CO OPERATIVE HOUSING SOCIETY,

LAMINGTON ROAD, BOMBAY-400 008

[આધ્યાત્મિક કેડી, ગુલાઈ, '૬૬]

પ. પૂ. શ્રી ગુરુદેવના UK(ઇંગ્લેન્ડ)નો કાર્યાલય

■ તા. ૧૦ ઓગસ્ટથી ૧૩ ઓગસ્ટ : સમય : બપોરે ૪-૩૦ થી ૭-૩૦

સ્થળ : 9, OLPHIN STREET, OFF BELGRAVE ROAD, LEICESTER
TEL. 0533-27297

■ તા. ૧૪ ઓગસ્ટથી ૧૭ ઓગસ્ટ : સમય : બપોરે ૪-૩૦ થી ૭-૦૦

સ્થળ : 5, EAGLE ROAD, WEMBLEY, MIDDX
Tel. : 01-902-3029

■ તા. ૨૨ ઓગસ્ટથી ૨૪ ઓગસ્ટ : સમય : બપોરે ૪-૦૦ થી ૬-૩૦

સ્થળ : HINDU COMMUNITY CENTRE, 541 A, WARWICK ROAD,
BIRMINGHAM * Tel. : 021-5582289

* રવિવાર તા. ૨૪ ઓગસ્ટ પૂ. શ્રી ગુરુદેવના સાનિધ્યમાં પંચકુંડી શ્રી ગાયત્રી
મહામંત્રણ આયોજન ઉપરોક્ત સ્થળે. સમય : સવારે ૧૦ થી ૫

* પૂ. શ્રી ગુરુદેવના કાર્યાલયમાં અંગે વધુ જાણકારી માટે સંપર્ક સાધવો :
લેસ્ટર : Tel. 0533-354611

પૂ. ગુરુદેવના આશીર્વાદની અભ્યર્થના સહિત

આરતી ટ્રેડર્સ

જનરલ મરચાંદ

'ભજવતી'

ઉદવાડા - Rs. ૩૬૧૧૮૫

39.1.19

સમાચાર

- * તા. ૬-૮-૮૬થી તા. ૨૪-૮-૮૬ સુધી પૂજ્ય ગુરુદેવનો ઇંગ્લેન્ડમાં કાર્યક્રમ હોવાથી અમદાવાદમાં 'નિલોષા' પર મળી શકશે નહીં. તા. ૧-૬-૮૬ થી રાખેતા મુજબ પૂ. શ્રી ગુરુદેવ 'નિલોષા' પર મળી શકશે.
- * તા. ૨૧-૭-૮૬ સોમવારે ગુરુપૂર્ણિમા છે. સવારે ૬ થી ૫ વાગ્યા સુધી પૂજ્યશ્રીના નિવાસસ્થાને દર્શન, ગુરુમંત્રનો લાલ મળી શકશે.
- * તા. ૭-૬-૮૬ રવિવારે પૂજ્ય ગુરુદેવની વર્ષગાંઠ સવારે ૧૦ થી ૫ વાગ્યા સુધી પૂજ્યશ્રીના નિવાસસ્થાને દર્શનનો લાલ મળી શકશે.
- * પૂજ્યશ્રી ગુરુદેવના નિવાસસ્થાનનો ફોન નંબર બદલાયો છે :
જૂનો ફોન ૬૭૯૬૭ કેન્સલ થયો છે. તેને બદલે નવો ફોન નંબર ૩૭૯૦૯૭ ચાલુ છે. સાંજે ૬-૩૦ થી ૯-૩૦ સુધી ઉપરોક્ત નવા ફોન નંબર પર મળી શકશે.

શ્રી ગાયત્રી માતાજીની કૃપા અને પૂજ્ય ગુરુદેવના આશિષની અભ્યંથના

શ્રી અંબિકા સોપ ફેક્ટરી એન્ડ ટી ડીપો

૪/૧૩૩, હરીપરા પીરછડી રોડ, અંબિકાસદન, સુરત-૩

— : શ્રી અંબિકા કેમીકલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ : —

૫/૭૬૨, નવી જી. આઈ. ડી. સી., કતારગામ, ફૂલપાડા રોડ, સુરત-૬

મા ગાયત્રી અને પૂજ્ય શાસ્ત્રીજીના આશિષ અમ સૌ પર વરસતા રહે.

*** શ્રી જય અંબે સોપ એન્ડ ટી રીટેઈલ સોપ ***

૪/૧૩૩, હરીપરા પીરછડી રોડ, અંબિકા સદન, સુરત-૩

શ્રી અંબિકા ટ્રેક્ષટાર્લ્સ

P/૭૬૨, નવી જી. આઈ. ડી. સી., કતારગામ, ફૂલપાડા રોડ, સુરત-૬

[આધ્યાત્મિક ફેડી, જુલાઈ, '૮૬]

प्रजर गायत्री-डपासक पू. श्री शास्त्रील

પૂજ્ય ગુરુદેવની મુલાકાત

- * આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિથી ત્રસ્ત કોઈપણ વ્યક્તિ, જ્ઞાતિ, ભતિ, સમગ્રહાય કે ધર્મનાં બન્ધનો સિવાય વિનામૂલ્યે પૂજ્ય ગુરુદેવની મુલાકાત લઈ માર્ગદર્શન મેળવી શકે છે. પ્રત્યક્ષ મુલાકાત શક્ય ન બને તો પણ પૂજ્ય ગુરુદેવના આદેશ અનુસાર ગાયત્રી મહામંત્રની ત્રણ માળાને જીવનના અનિવાર્ય દૈનિક કાર્યક્રમમાં વણી લેજો.

મુલાકાત સ્થળ : ' નીલોખા ' બંગલો,

ત્રિમૂર્તિ સોસાયટી, ગવર્નમેન્ટ પાંચ બંગલા પાસે,
ગુલમોર ફ્લેટ્સ પાછળ, ગુલમોરનો ટેકરા,

અમદાવાદ-૧૫.

સમય : બપોરના ૧૨-૦૦ થી ૨-૦૦ (૧૦૧ વ્યક્તિને મુલાકાત)

શનિ-રવિ તથા જાહેર રજાના દિવસે બંધ.

- * પૂજ્ય ગુરુદેવ આપના પત્રો વાંચે છે, પરંતુ લેખિત જવાબ પાઠવતા નથી.
- * શારીરિક-માનસિક રોગો માટે પૂ. ગુરુદેવ જીવનજી આપે છે. સ્વચ્છ ખાલી ખાટલી સાથે લાવવી, જેથી અભિમંત્રિત જીવનજી આપી શકાય.

